Совет
Узбекистони.
1972
X – XII.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

1 декабрь 1972 йил, жума ◆ № 282 (15.453). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВ билан Я. КАДАР ўртоқларнинг дўстона суҳбатлари

28 ва 29 ноябрь кунлари Будапештда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И Брежнев билан Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар ўртасида учрашувлар бўлди.

Сиёсий, иқтисодий ва идеология соҳаларида Совет—Венгрия ҳамкорлигини ҳар томонлама ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. КПСС билан Венгрия Социалистик ишчи партияси ўртасидаги маҳкам дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди.

Л. И. Брежнев билан Я. Кадар ўртоқлар қардош социалистик давлатларнинг ҳамкорлигини кучайтириш, социализм мамлакатларининг коллектив ташкилотларида СССР билан ВХРнинг актив иштирок этиши, шунингдек социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш учун кураши масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Л. И. Брежнев билан Я. Кадар ўртоқларнинг суҳбатлари ғоят самимий вазиятда, тўла ҳамжиҳатлик ва бирлик руҳида ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ-ВЕНГЕР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ!

ЧЕПЕЛЬ КОМБИНАТИДА СОВЕТ—ВЕНГРИЯ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

БУДАПЕШТ. 30 ноябрь. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги СССР партия-ҳукумат делегациясини бугун «Қизил Чепель» самимий хурсандчилик, ишчиларга хос меҳмондўстлик билан жуда қизғин кутиб олди. Байроқлар, табрик алвонлари кўтарган минг-минглаб ишчилар азиз совет меҳмонларига пешвоз чиқишди.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Ене Фок, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Будапешт шаҳар партия комитетининг биринчи секретари К. Немет Совет делегацияси билан бирга келдилар.

Комбинат корхоналарининг раҳбарлари, илғор кишилари билан учрашув бўлди. Партия комитетининг секретари Ш. Борбей мажлис аҳлининг гулдурос карсаклари остида ўртоқ Л. И. Брежневни, Совет делегациясининг аъзоларини чин кўнгилдан табриклади ва Чепелга ташриф буюрганликлари учун кўп минг кишилик ишчилар коллективи номидан уларга ташаккур изҳор қилиб. Леонид Ильич Брежневнинг Чепель ишчилари ҳузурига келганлиги завод ҳаётида жуда катта воқеа бўлганлигини таъкидлади.

Комбинатнинг ҳамма заводлари коллективларининг илтимосига биноан, Л. И. Брежнев билан Я. Кадар ўртоқларга Чепелнинг фахрий кадр ишчилари унвони берилганлиги тўғрисидаги хабарни тўпланган кишилар қизғин қарсаклар билан кутиб олишди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқида делегация шаънига, Совет Иттифоқи шаънига айтилган самимий дўстона сўзлар учун делегациянинг ҳамма аъзолари номидан самимий ташаккур билдирди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев мажлис аҳлига СССР партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларини — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкийни. КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушевни. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихоновни. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони. Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбинни. СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павловни, шунингдек делегация билан бирга ВХРга келган КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаковни. КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси А. М. Александровни таништирди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев, Совет делегациясининг аъзолари рангли металлар заводини, шунингдек станоксозлик заводини кўздан кечирдилар. Совет Иттифоқидан келган ўртоқлар ташриф буюрган ҳамма цехларда уларни зўр самимият билан қардошларча кутиб олишди, уларга гуллар тақдим этишди. Бригада кундаликларига имзо чекишни илтимос қилишди. Дилкаш суҳбатлар бошланиб кетди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ишчиларнинг ҳаётини, меҳнатини, турмуш ва дам олиш шароитларини суриштирди, чепелликларга янги ютуқлар тилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев, Совет делегациясининг аъзолари заводнинг ҳурмат дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қўйишди: «Совет Иттифоқи делегацияси Чепель комбинати ишчилари билан учрашувдан ғоят мамнун бўлди. Азиз дўстларимиз, биз сизларга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва ишлаб чиқаришда яхши муваффақиятлар тилаймиз».

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар заводларнинг цехлари билан танишиб бўлганларидан кейин комбинатнинг спорт саройига боришди. Бу ерда Совет — Венгрия дўстлигининг кўп минг кишилик митинги бўлди.

Митинг аҳли Л. И. Брежнев, Янош Кадар ўртоқларни, Совет делегациясининг аъзоларини ўринларидан туриб гулдурос қарсаклар билан кутиб олади. Митинг қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!» деб қайта-қайта хитоб қиладилар.

ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Будапешт шаҳар партия комитетининг биринчи секретари К. Немет қисқача кириш нутқи сўзлаб митингни очади. Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, совет халқининг атоқли раҳбари, интернационалчи революционер, халқимизнинг самимий дўсти ўртоқ Леонид Ильич Брежневни ғоят самимий дўстона туйғуларга тўлган ҳолда чин кўнгилдан табриклайман, деди у.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларини. Совет Иттифоқидан келган ҳамма азиз меҳмонларимизни самимий табриклайман.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияга қилган ҳозирги визити совет ва венгер халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликни чуқурлаштириш йўлида янги муҳим босқични бошлаб беради. Биз аминмизки, бу визит партияларимиз, ҳукуматларимиз, халқларимиз ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, қардошларча ҳамкорлигимизни, интернационал бирлигимизни мустаҳкамлайди.

Халқимизнинг ярим асрдан ортиқ тажрибаси Совет — Венгрия дўстлигини ривожлантириш ва доимо мустаҳкамлаш халқимизни юксалтиришга, социалистик Ватанимиз равнақига, бутун дунёда социализм ва тараққиёт кучларини янада ўстиришга кўмаклашаётганлигидан далолат бериб турибди.

Биз шунга аминмизки, бугунги дўстлик митингимиз ҳам идеалларимиз ва мақсадларимиз муштараклигининг, манфаатларимиз бирлигининг янги исботи бўлади, совет ва венгер халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликнинг тимсоли бўлади.

Немет Чепель металлургия комбинатининг токари Л. Домьянга сўз беради.

Чепель ишчилари номидан, деди у, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневни чин кўнгилдан қизғин табриклайман. Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, барча азиз меҳмонларимизни ҳурмат ва эҳтиром билан табриклайман.

Биз, Чепель ишчилари ўртоқ Брежнев билан учрашувни кўпдан бери орзиқиб кутар эдик. Бу учрашув биз учун катта шарафдир, чунки биз Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамига тайёргарлик кўраётган совет ўртоқларимизнинг иши нақадар кўплигини яхши биламиз. Бу байрам — бизнинг ҳам байрамимиз бўлади, зеро мамлакатимиз, Чепель ишчилари Совет Иттифоқидан жуда миннатдор эканликларини ҳеч қачон унутмайдилар.

Чепель коммунистлари венгер ва совет халқларининг дўстлик анъаналарини қатъият ва изчиллик билан ардоқлайдилар, бу дўстликни қадрлайдилар. Ана шу дўстлик туйғуси венгер меҳнаткашлари оммаси орасида туп қўйиб, палак ёйган, бизнинг сиёсий, давлат ва иқтисодий манфаатларимиз тақозоси билангина эмас, шу билан бирга қалбимизнинг амри билан бу туйғу мустаҳкам асосга таянади, бу туйғу бизнинг жонимизга ва қонимизга сингиб кетган.

Совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари ва шахсан ўртоқ Брежневни бугун ўз корхонамизда табриклаётганлигимиз учун бениҳоя хурсандмиз. Бу визит биз, Чепель меҳнаткашлари учун катта шарафдир. Зотан биз ана шу шарафга муносиб бўлишни истаймиз.

Минбарга Анна Шипош чиқади. Мен «Гольдбергер» тўқимачилик — читга гул босиш фабрикасида ишлайман, деди у. Мен ўз ишимда Совет Иттифоқининг буюртмасига мувофиқ ишлаб чиқарилаётган маҳсулотга кун сайин дуч келиб тураман. Мамлакатимизнинг улуғ Совет Иттифоқи билан дўстлиги моҳиятини амалда, бевосита сезиб тураман.

Бу дўстлик ва самимий, ўртоқларча меҳр-муҳаббатнинг самарали таъсири ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида кўриниб турибди. Венгер ёшлари номидан ана шу қардошларча дўстлик янада мустаҳкам бўлсин, янада яқинроқ бўлсин, деган муштарак истакни изҳор этмоқчиман. Ўртоқ Брежнев, мен сиздан совет ёшларига ана шу истагимизни етказишингизни сўрайман. Биз совет ёшларига ўртоқларча саломимизни ҳам топширишингизни илтимос қиламиз.

(Давоми иккинчи бетда).

БУДАПЕШТ. Озодлик майдони. Ўртоқ Л. И. Брежнев Венгрия пойтахти меҳнаткашлари орасида.

С. Смирнов фотоси. («ИЗВЕСТИЯ»).

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА Я. КАДАР ЎРТОҚЛАР ШАҲАРНИНГ ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАРИНИ БОРИБ КЎРДИЛАР

БУДАПЕШТ, 29 ноябрь. (ТАСС махсус мухбири).

Бугун СССР партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев билан Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар Будапешт бўйлаб сайр қилиб, Венгрия пойтахтининг янги қурилишлари билан танишдилар.

Совет делегациясининг аъзолари — КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, шунингдек Будапешт шаҳар партия комитети ва шаҳар советининг раҳбарлари уларга ҳамроҳ бўлдилар.

Л. И. Брежнев билан Я. Кадар ўртоқлар, Совет делегациясининг аъзолари Будапештнинг янги метрополитенига бориб «Кошут майдони» станциясида бўлдилар. Шу ердан метро тоннели Дунай дарёси остидан ўтиб шаҳарнинг Буда қисмидаги «Москва майдони» станциясига боради.

Будапешт шаҳар советии ижроия комитетининг раиси Золтан Сепвельди метро «Шарқ-Ғарб» линиясининг биринчи навбати 1970 йилда — Совет Армияси Венгрияни озод этган куннинг 25 йиллиги арафасида ишга туширилганлигини айтиб берди. Янги линиянинг иккинчи навбати ишга туширилгач у шаҳар Пешт қисмининг ишчилар яшайдиган районларини тепаликдаги Буда қисми билан боғлайди.

Метро совет метро қурувчиларининг катта техникавий кўмаги билан қурилмоқда. Москваликлар, ленинградликлар, киевликларга таниш Митишчи машинасозлик заводи чиқарган метро вагонлари бу ерда Будапештда ҳам ғоятда манзур бўлди. Эскалаторларни Котляков номли Ленинград заводи ясаб юборди. Совет метро қурувчилари ва метро ишлатувчиларнинг тажрибаларидан кенг кўламда фойдаланилмоқда.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар безак ишлари поёнига етказилаётган «Кошут майдони» станциясида вестибюлни, техника хизматларини кўздан кечирдилар. Ёшлар социалистик бригадасининг вакиллари Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғини самимий табрикладилар. Бригада кундалик дафтарига бирон гап ёзиб қолдиришини сўрадилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев метро қурувчиларга меҳнатда янги-янги муваффақиятлар тилади.

Шундан сўнг Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар, Совет делегациясининг аъзолари шаҳарнинг эски Буда қисмига йўл олдилар. Бу ерда шаҳар ишчи районларининг қиёфасида юз берган катта ўзгаришлар кўзга айниқса яққол ташланади. Бу ерда бутун бир комплекс замонавий уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилган.

Венгрия пойтахти шу янги районнинг аҳолиси Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни қардошларча самимий ва шодиёна кутиб олди. Бинолар Совет байроқлари ва Венгрия байроқлари билан безатилган. Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар район партия комитети ёнида яқинда қуриб битказилган замонавий уй-жойни кўздан кечиргани тўхтаганларида уларнинг ёнига неча ўнлаб кишилар келиб дўстона саломлашишди ва қўл бериб кўришишди.

Куни кеча фойдаланишга қабул қилиб олинган ва бир қисмига янги хонадонлар кўчиб кирган янги уйларнинг бирида Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар тайёр квартираларни кўриб чиқдилар.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар уй-жой комплексини кўздан кечириб бўлгач, уларни шу ердаги ўрта мактаб муаллимлари ва ўқувчилари ўз мактабларига таклиф қилдилар. Мактаб вестибюлида пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим қилдилар. Бўйинларига эса қизил галстукларни боғлаб қўйдилар.

Венгер пионери рус тилида Леонид Ильичга мурожаат қилиб: «Азиз ўртоқ Брежнев янги мактабимизда муаллимларимиз ва ҳамма ўқувчиларимиз номидан сизни меҳр-муҳаббат билан табриклайман. Мактабимизга кирганлигингиздан хурсандмиз. Совет пионерларига бизнинг қизғин пионерлик саломимизни топширинг!», — деган сўзлар билан муборакбод қилди. Совет делегациясининг бошлиғи болаларнинг яхши ўқиб, ўз оталарига муносиб кишилар бўлиб етишишларини тилади.

Будапешт меҳнаткашлари билан учрашувлар Совет — Венгрия дўстлигининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

САБЗАВОТ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон хўжаликлари сабзавотни йиғиштириб олиш планини муваффақиятли бажардилар. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг навбатдаги маълумотига кўра, республика хўжаликлари 40.780 гектар ердаги ҳосилни йиғиштириб олдилар. Бу эса ўтган йили шу вақтгача йиғиштириб олинган майдондан 2.354 гектар кўпдир. Республикада сабзавот етиштиришда энг йирик область ҳисобланган Тошкент областининг колхоз ва совхозлари сабзавот планини анча ошириб бажардилар. Ҳосилдан бўшатилган ерларда шудгорлаш ишлари қизитиб юборилди, далалар кўкламги экишга тахт қилиб қўйилмоқда.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш учун курашаётган область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига катта меҳнат совғаси тайёрладилар. Улар давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш халқ хўжалик планини муддатидан илгари ошириб бажаришди.

Давлатга 8796 тонна гўшт, 31150 тонна серқаймоқ сут, 15521 минг дона тухум, 7515 центнер жун етказиб бердилар. Бу соҳалар бўйича белгиланган планлар анча ошириб адо этилди.

Областнинг колхозчилари, совхоз ишчилари, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари КПСС Марказий Комитети, СССР Министлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972-1973 йил қиш фаслида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига жавобан, область чорвадорлари ўртасида социалистик мусобақани янада авж олдириш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бир қатор тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошира бошладилар.

Давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш қизғин давом этмоқда.

Совет Ўзбекистони — Сирдарё ГРЭСи қурилишида

СУРЪАТГА СУРЪАТ ҚЎШЯПМИЗ

Сирдарё нурхонаси қурилишини муддатидан илгари туаллаш барча қурувчи-монтажчиларнинг жанговар шиорига айланган. Йирик объектда ҳар куни дилни қувонтирадиган меҳнат зафарлари қўлга киритиляпти. Куни кеча суюқ ёқилғи сақланадиган тўртинчи резервуар фойдаланишга топширилди. ГРЭСда ана шундай, ҳар бирида 10 минг тонна мазут сақланадиган резервуарлардан 7 та бўлиши керак. Запас мазут шунинг учун ҳам зарурки, мабодо табиий газ келмай қолганда нурхона суюқ ёқилғи билан тўхтовсиз ишлайверади. Янги қувват ҳозирданоқ бирнеча юз тонна суюқ ёқилғи қабул қилиб олди.

Биринчи энергия блокининг барча участкаларида қурилиш авж олдириб юборилди. Бунёдкорлар суръатга-суръат қўшиб меҳнат қилаётирлар. «Средазэнергомонтажизоляция»нинг Сирдарё ГРЭСи қурилишидаги участкамиз қурувчилари ва монтажчилари айниқса шижоат кўрсатишяпти. Кунлик графикларни ошириб бажаришга эришиляпти. Қурувчиларимиз зиммасига буғ қозони, энергия блокининг машиналар зали, ҳамда бошқа ўнлаб участкалардаги қувурларни, махсус ускуналарни химиявий ҳимоялаш материаллари билан ўраш вазифаси топширилган. «А» ва «Б» корпуслари бўйича химиявий ҳимоялаш ишлари муддатидан қарийб 15 кун илгари тугалланди. 1100 куб метр иссиқлик изоляция материаллари монтаж қилинди.

Қозон ва буғ қувурларни изоляция қилиш борасида Андрей Лушай ҳамда Екатерина Мухортова ўртоқлар раҳбарлик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари коллективлари зўр ғайрат кўрсатишяпти. Бизнинг юмушимиз анча мураккаб ва масъулиятли. Масъулиятли томони шундаки, ускуналар қанча сифатли ва чидамли изоляция материаллари билан яхши ўралса, уларнинг тўхтовсиз ишлаш муддати ҳам шунча узаяди.

Агар, машиналар залига кирсангиз кумушдек товланиб турган узлуксиз йирик қувурларга кўзингиз тушади. Бу қувурларни ўрнатишда Евгений Наумов бошлиқ бригада монтажчиларининг алоҳида хизмати сингган.

Владимир СИГИДА,
«Средазэнергомонтажизоляция»нинг Сирдарё ГРЭСи қурилиши объектидаги участкаси бошлиғи.

Сиз кўриб турган бу шербилак бунёдкорлар Сирдарё ГРЭСига пойдевор қўйилгандан бери кунларни тунларга улаб меҳнат қилиб келишяпти. Улкан нурхонанинг барвақт ишга туширилиши учун жонкуярлик кўрсатишяпти. СУРАТДА: ГРЭС қурилиши объектининг пешқадам монтажчилари (чапдан) М. Надирсин, Б. Шетников, В. Он, А. Бъочек ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

СОВЕТ—ВЕНГЕР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ!

(Боши биринчи бетда).

Шундан кейин металл саноати илмий-тадқиқот институтининг ходими инженер М. Мишкеи сўз олади. Дўстлар билан бўладиган учрашувлар, деди у, ҳар бир киши ҳаётида ўчмас из қолдиради. Мен ўзим Совет Иттифоқида узоқ вақт яшаб, таълим олдим, ўша пайтдан бери совет олимлари, мутахассислари, оддий кишилари билан неча марталаб учрашдим. Зўр мамнуният билан айта оламанки, мен ҳамиша венгер халқига ҳурмат билан қаралганлигини ва лозим бўлган жойларда ўртоқларча ёрдам берилганлигини кўрдим. Венгер халқи ҳам совет кишиларига худди ана шундай туйғулар билан, ана шундай ҳурмат билан қарайди.

Раҳбарларимиз ва шахсан Брежнев билан Кадар ўртоқлар халқларимиз ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни ўзларининг жонажон ишлари деб билаётганликлари бизга айниқса қувонч бахш этади.

Митингда ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ Я. КАДАР нутқи

Ҳурматли мажлис аҳли!

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

Азиз ўртоқ Брежнев!

Биз улуғ иттифоқчимиз, қардош совет халқининг атоқли вакилларини бу ерда, Венгрия ишчилар ҳаракатининг макони бўлган Чепелда ўз даврамизда табриклаш шарафига муяссар бўлган воқеанинг муҳимлиги ҳаммамизни жуда тўлқинлантириб турибди.

Халқаро коммунистик ҳаракат ва тинчлик иши учун атоқли ва толмас курашчи, венгер халқининг қалин дўсти ўртоқ Брежневни венгер коммунистлари номидан, социалистик жамият қураётган венгер халқи номидан самимий эҳтиром ва ҳурмат билан табриклашга, Совет делегациясининг ҳамма аъзоларини табриклашга ижозат бергайсизлар. Венгрия — Совет дўстлигига бағишланган йиғилишимизнинг барча қатнашчиларини, пойтахтимиз — Будапешт ва Чепель меҳнаткашларининг вакилларини чин кўнгилдан табриклайман.

Азиз ўртоқлар!

Совет партия-ҳукумат делегациясининг мамлакатимизга қилган визити мустаҳкам принципиал асосга қурилган, чуқур тарихий илдиз отган мустаҳкам дўстлигимиз ва иттифоқимиздан далолат берувчи буюк воқеадир. Партияларимиз ва ҳукуматларимиз вакиллари ўртасидаги музокаралар интернационализм руҳида, самимий дўстлик руҳида ўтмоқда.

Суҳбатлар чоғида биз икки томонлама муносабатларимизнинг ва умумий халқаро курашнинг ҳамма муҳим масалалари устида гаплашиб олдик. Шу ерда, йиғилиш қатнашчилари ҳузурида, бутун мамлакатимиз кўз ўнгида зўр мамнуният туйғуси билан айта оламизки, бу сафар ҳам муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан қарашларимизнинг тўла-тўкис бирлиги намоён бўлди, музокараларимиз ғоят фойдали ва муваффақиятли ўтди. Ўртоқ Брежневнинг, совет дўстларимизнинг ҳозирги визити Венгрия — Совет дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигининг янги муҳим босқичини бошлаб беради, десам асло муболаға бўлмайди. Совет дўстларимиз ички ишлар билан жуда банд бўлишларига ва жўшқин халқаро ҳаёт уларнинг зиммасига кўпдан-кўп вазифаларни юклаб турганлигига қарамай, бизнинг таклифимизни қабул қилиб, Венгрияга келишга вақт топганликлари учун уларга астойдил миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Ҳурматли мажлис аҳли! Дўстлар!

Таркиб топган одатга биноан, биз суҳбатлар вақтида ички аҳволимиз тўғрисида, эришилган натижалар тўғрисида ва келгусида ҳал этиладиган вазифалар ҳақида совет ўртоқларга ахборот бердик. Бундан роса икки ҳафта муқаддам партиямиз Марказий Комитети Венгрия Социалистик ишчи партиясининг X съездидан кейин қилинган ишни якунлаб берганлиги бизнинг вазифамизни осонлаштирди. Марказий Комитет шуни ҳақли равишда қайд қилдики, съезд белгилаган сиёсат замон ва тажриба синовидан ўтди, кейинги икки йил мобайнида социалистик жамият қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта натижаларга эришилди.

Бутун партиямиз, жамиятимизнинг ҳамма ижобий кучлари X съезд сиёсатини, социализм қуриш программасини якдиллик билан қабул қилиб, амалий иш билан қўллаб-қувватлаётганлиги биринчи галда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади. Бу — ютуқларимизнинг энг асосий манбаи. Ишчилар синфимиз меҳнат фронтидаги, социалистик бригадалар ҳаракатидаги ва мусобақадаги намунаси ва фидокорлиги билан жамият олдидаги буюк масъулиятини нақадар чуқур ҳис қилаётганлигини кун сайин исботлаб турибди. Меҳнаткаш деҳқонлар мамлакатни ғалла билан таъминламоқда, ноқулай об-ҳаво натижасида келиб чиққан қийинчиликларни илҳомбахш меҳнати билан бартараф этмоқда. Зиёлиларимиз ҳам социалистик қурилиш соҳасидаги ўз вазифаларини муносиб равишда адо этмоқдалар.

Мамлакатдаги ички сиёсий вазият яхши, жамиятимиз съезд кўрсатиб берган йўлдан ривожланиб бормоқда. Иттифоқчилик сиёсатини амалга ошириш ички сиёсат соҳасидаги ғайрат-ҳаракатларимизнинг марказида турибди. Бу сиёсат ишчилар синфининг раҳбарлик ролини қатъият билан ва тобора интенсив амалга ошириш билан бирга социалистик жамиятни тўла-тўкис қуриш шу мақсад йўлида жипслашган бутун халқ, бутун миллатнинг чинакам ижоди бўлиши учун имконият яратиб беради. Биз давлат ҳаётини, социалистик демократияни шу руҳда ривожлантиришни давом эттирмоқдамиз, шу тариқа энг қулай сиёсий шарт-шароитларни ва муҳитни яратиш орқали мамлакатимиздаги социалистик қурилишни жадаллаштирмоқдамиз.

Венгрия халқ хўжалиги тўртинчи беш йиллик мақсадларига мувофиқ равишда ривожланмоқда. 1972 йилда саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми 6 процентдан зиёд кўпайди, бу ўсишнинг ҳаммаси унумдорликни ошириш ҳисобига таъминланади. Об-ҳаво шароитлари ноқулай бўлганлигига қарамай, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ўтган йилги даражадан салкам 4 процент ошади. Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар 4,2 процент, ҳар бир ишловчининг реал иш ҳақи 2,4 процент кўпаяди.

Партиямиз билан ҳукуматимиз меҳнаткашларнинг турмуш даражасини қилинган ишнинг натижаларига ва социал адолатга мувофиқ мунтазам равишда оширишни ўз вазифаси деб билмоқда, бу эса социализмнинг энг асосий мезони ва талабидир. Аҳолининг турмуш шароитлари умумий иқтисодий ривожланишимизга яраша яхшиланиб бормоқда. Яқинда қабул қилинган қарорга мувофиқ иш ҳақини айни бир вақтда махсус ошириш натижасида давлат фабрика-завод ва қурилиш саноатидаги ишчиларнинг иш ҳақи 1973 йилда бошқа меҳнаткашларнинг ўртача иш ҳақи ортишидан кўра кўпроқ миқдорда ортади.

Социалистик мамлакатлар билан, аввало, Совет Иттифоқи билан яқин иқтисодий ҳамкорлик халқ хўжалигимиз стабиллиги ва ривожининг энг муҳим ташқи омилидир.

Экономикамиз ривожининг мустаҳкам асоси келажакда ҳам шундан иборат бўладики, турли молларни етказиб бериш, кооперация ва ихтисослаштириш тўғрисидаги турли битимлар натижасида Венгрия билан унинг энг катта шериги — Совет Иттифоқи ўртасидаги товар оборотининг анчагина қисми 10-20 йил барвақт белгилаб қўйилмоқда. Биз халқ хўжаликларимиз ўртасида ўзаро манфаатли алоқаларни мудом мустаҳкамлар эканмиз, тўғри йўлдан бораётганлигимизга, муштарак социалистик мақсадларга хизмат қилаётганлигимизга ишончимиз комилдир.

Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати Венгрия — Совет иқтисодий ҳамкорлигида муҳим роль ўйнаб келмоқда. Ана шу улкан заводнинг ишлаши учун керакли хом ашёнинг анчагина қисми—салкам 83 проценти Совет Иттифоқидан олинмоқда. Чепель комбинати билан Совет Иттифоқидаги бир қанча заводлар ўртасида техника кооперацияси жадал ривожланмоқда. Масалан, яқинда Чепель ишчилари ва инженерлари Совет Иттифоқидаги иккита йирик қувур прокат заводини реконструкция қилишда самарали равишда қатнашдилар. Совет фани ва техникаси биз учун буюк омил ва ёрдам эканлигини, айни вақтда алоқаларимизнинг битмас-туганмас манбаи эканлигини бутун мамлакатда бўлгани каби Чепелда ҳам ҳар бир инженер ва ишчи кун сайин ўз тажрибасида сезиб турибди. Чепель меҳнаткашлари ҳозирнинг ўзидаёқ Венгрия— Совет дўстлиги ва ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга ва кенгайтиришга катта ёрдам бермоқдалар.

Партия Марказий Комитетининг 14-15 ноябрда бўлиб ўтган пленумида қабул қилинган қарорда ютуқлар қайд қилиниши билан бирга проблемалар ҳам ўртага қўйилди, шу проблемаларни ҳал этиш тадбирлари белгиланди. Қарорда партия ишининг, жамият фаолиятининг ҳамма асосий масалалари муносиб равишда ёритилган. Бизнинг вазифаларимиз ҳаммага маълум: Биз X съезд қарорларини янада изчилроқ амалга оширишимиз, ўзимизнинг ички ва ташқи йўлимизни, иқтисодий сиёсатимизни ўтказишимиз ва идеология соҳасидаги вазифаларни бажаришимиз керак; биз давлат ва граждан интизомига янада кўпроқ риоя қилишимиз лозим, ишчилар синфи, деҳқонлар, зиёлиларнинг, умуман меҳнаткаш халқнинг аҳволи қандай бўлаётганлигига янада кўпроқ эътибор билан қарашимиз зарур; партия оммага таяниб, у билан янада яқинроқ жипслашиб, ўзимизнинг социалистик мақсадларимиз учун курашиши керак.

Социалистик ривожимиз бундан буён ҳам юксалиш йўлидан муттасил бормоғи учун бизда ҳамма зарур шарт-шароитлар бор. Бу ишда биз коммунистларнинг амалий қатнашувига, раҳбарларнинг зўр масъулиятига, ишчилар синфи ва бутун меҳнаткаш халқнинг матонатига ва социализмга садоқатига умид қиламиз.

Биз биргаликда меҳнат қилиб, X съезд қарорларини янада изчилроқ амалга ошириб, социалистик жамият қуриш йўлидан янада юксак поғонага кўтарилмоқ учун олға томон катта қадам қўйишимизга мамлакатимиздаги ҳар бир киши амин бўлаверсин. Биз совет дўстларимизни, бошқа мамлакатлардаги синфдош қардошларимизни, Венгрия Халқ Республикасининг барча дўстларини ишонтириб айта оламизки, венгер халқи ўз ишини онгли ва муваффақиятли равишда бажармоқда, комил ишонч билан олға бормоқда ва социалистик жамиятни тўла-тўкис қуришдан иборат ўз мақсадини рўёбга чиқармоқда.

Муҳтарам мажлис аҳли!

Азиз ўртоқлар!

Социализм қураётган венгер халқи ҳамиша ва ҳар қандай шароитларда ўз ёнида содиқ дўсти улуғ совет халқи, Совет Иттифоқи турганлигини англаши ишда ва курашда унга зўр куч бахш этмоқда.

Совет Иттифоқи халқлари Ленин партияси раҳбарлигида фидокорлик ва қаҳрамонлик кўрсатиб, инсоният тарихида янги давр очган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасига эришганликларини, унинг ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолганликларини халқимиз яхши билади. Совет халқи дунёда биринчи ишчи-деҳқонлар давлати ташкил этилган пайтдан бошлаб меҳнатда ва курашда, уруш ва тинчлик кунларида, ҳамиша ва ҳар ишда мислсиз садоқат ва матонат кўрсатиб, инсониятнинг эзгу умиди — социализмни муҳофаза қилганлигини, тинчликни ҳимоя қилиб келаётганлигини биламиз.

Венгер коммунистлари, венгер халқи совет халқининг ишини, унинг куч-ғайратларини, шу куч-ғайрат натижасида мислсиз қийинчиликларни бартараф этганлигини зўр эътибор билан кузатиб турибдилар. Совет халқи ўзининг ленинчи авангардига муттасил эргашиб, бир бутун бўлиб жипслашиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг илҳомбахш қарорларини амалга ошириш устида, тўққизинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини ҳал этиш устида ишлаётганлигини биламиз, унинг коммунизм қуриш соҳасидаги иши улкан натижалар келтирганлигини биламиз. XXIV съезднинг бутун дунёга маъқул тушган тинчлик программасини амалга ошириш устида иш олиб бораётган Совет давлати ташқи сиёсат соҳасида катта-катта муваффақиятларга эришди. Венгер коммунистлари, венгер халқи бу муваффақиятларни табриклайди ва ўзининг совет қардошларига чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайди.

Муҳтарам мажлис аҳли!

Совет Иттифоқига нисбатан принципиал, интернационал муносабат, у билан ҳамкорлик, Венгрия — Совет дўстлиги партиямиз билан ҳукуматимиз сиёсатининг доимо мустаҳкам негизи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Ўтган ўн йилликлар давомида Совет — Венгрия дўстлиги, Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик бутун венгер халқининг манфаатларига, ҳаммамизнинг манфаатларимизга хизмат қилувчи кундалик ишда бизнинг энг муҳим таянчимиз бўлиб келди. Ўтган беш йилликда Венгрия — Совет товар обороти ҳар йили ўрта ҳисобда 9 процент кўпайиб борди, ҳозирги беш йиллик даврида товар оборотимиз яна 60 процент ортади, Венгрия — Совет товар обороти Венгриянинг бутун ташқи савдо оборотининг 35 процентига тўғри келади. Бизнинг маданий алоқаларимиз, маданий ҳамкорлигимиз ўтган беш-олти йилнинг ўзида икки баравар ортди. Совет фани ва маданиятининг бой самаралари билан доимий танишув бизга катта фойда келтирмоқда. Биз ҳам ўн миллионли венгер халқининг маданий ютуқлари билан, атоқли маданият арбоблари ва энг яхши бадиий асарлари билан 248 миллионли Совет Иттифоқининг республикаларини, унинг кўпдан-кўп халқлари ва элатларини таништира олаётганлигимиз биз учун жуда муҳимдир. Шу боисдан ҳам ўз ватанига, социализм ишига масъулият туйғуси билан қарайдиган ҳар бир венгер, бутун халқимиз зўр ишонч билан: ҳамма соҳаларда Совет Иттифоқи билан алоқаларни мустаҳкамлаш, кенгайтириш ва ривожлантириш бизнинг халқимиз учун муҳим аҳамиятга эгадир, халқимиз келажагининг гаровидир, дейди.

Азиз ўртоқлар!

Интернационал руҳдаги Венгрия — Совет алоқалари ўтган эллик йилликнинг жўшқин тарихий воқеалари вазиятида ривожланиб, мустаҳкамланиб борди, бизнинг дўстлигимиз венгер халқининг ўз халоскорига миннатдорчилик руҳи билан суғорилган ва бу дўстлик ўзимизнинг тўғри тушуниб олинган миллий манфаатларимизга ҳам тўла-тўкис мос келади. Бу — озмунча гап эмас, лекин биз учун бундан ҳам каттароқ гап бўлиши керак.

1917 йил 7 ноябридан бери бутун дунёда янги, равшан сиёсий сигнал системаси амал қилиб келмоқда, у ҳам бўлса Совет Иттифоқига муносабатдир. Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонган пайтдан бери бутун дунёда бўлгани қаби Венгрияда ҳам капиталистик тузум тарафдори, империализм ихлосманди бўлган кимса бўлса, у Совет Иттифоқига қаршидир, ишчилар синфини озод қилиш, социализм, халқлар эркинлиги тарафдорлари эса Совет Иттифоқи томонидадир, унга ҳайрихоҳдир.

Венгрия ишчилар синфи, халқимиз социализм ғояларининг чинакам тарафдоридир. Шу сабабли тарихий ва эмоционал сабаблардан ташқари халқимиз ўзининг принципиал эътиқодига кўра, Венгрия — Совет дўстлигининг тарафдори ва бунёдкоридир. Империалистлар, ашаддий реакционерлар ва уларнинг ноғорасига ўйнайдиган турли-туман гумашталари Венгрия Халқ Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар тўғрисида тез-тез ва кўп-кўп ёзиб туришибди; бизнинг дўстлигимиз уларга сира ёқмайди. Улар бу дўстликни турли йўллар билан хиралаштиришни ва имкон топгудек бўлсалар бир амаллаб бўшаштиришни истайдилар. Биз буни билсак — ҳеч қиси йўқ, шунинг ўзи ҳам курашимизга бир оз даражада ёрдам беради. Энг муҳими шуки, партияларимиз, мамлакатларимиз, халқларимизнинг муносабатлари — жуда яхши муносабатлардир. Совет — Венгрия дўстлиги мустаҳкамдир. Бу дўстлик социалистик принципларимизнинг, манфаатларимиз ва мақсадларимизнинг муштараклигига асосланади, бу дўстлик бузилмас дўстликдир, у кун сайин мустаҳкамлана беради.

Биз Варшава Шартномасида ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида қатнашувчи мамлакатлар билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни Венгрия — Совет дўстлиги билан узвий равишда ривожлантирмоқдамиз ва мустаҳкамламоқдамиз. Ҳеч қандай ички ва ҳеч қандай ташқи кучлар, ҳар қандай ҳийла-найранглар ва ғаламисликлар бизнинг партиямизни, мамлакатимизни, халқимизни бу йўлдан қайтишга мажбур қила олмайди.

Муҳтарам мажлис аҳли!

Азиз ўртоқлар!

Ташқи сиёсатимизнинг асосий муддаоси ўз кучимиз ва имкониятларимизга яраша халқаро тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўмаклашишдан иборат.

Инсониятга дахлдор муҳим масалалардан биронтаси ҳам эндиликда Совет Иттифоқининг, социалистик мамлакатларнинг позициясини ҳисобга олмай туриб ҳал этилиши мумкин эмаслигини дунёдаги сиёсий воқеалар кўрсатиб турибди. Ҳали қийин ва ҳамон ҳал этилмай келаётган масалалар борлигига қарамай, кейинги вақтларда халқаро вазиятда муайян яхшиланиш белгилари намоён бўлмоқда. Империализмнинг табиати ўзгармаётган бўлса-да, жаҳон социалистик системасининг ўсиб бораётган кучи ва таъсири, социализм ғоялари ёйилаётганлиги ҳукмрон капиталистик доираларни бирмунча реалистик ташқи сиёсат ўтказишга, музокаралар столи ёнига ўтиришга мажбур қилмоқда.

Умуман биз муштарак социалистик тинчлик программамизни биргаликда амалга ошириш учун курашаётган бўлсак ҳам, лекин Совет Иттифоқи бу ишга айниқса кўп куч-ғайрат сарфлаб келди ва сарфламоқда. Қуролланиш пойгасини тўхтатиш, оммавий қирғин қуролини тақиқлаш, қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш, Европада ва ер юзининг бошқа жойларида ҳамкорлик руҳини мустаҳкамлаш хусусидаги совет таклифлари ва ташаббуслари бутун инсониятнинг муштарак манфаатларига хизмат қилади.

Шу йил баҳорида Москвада юксак доирада бўлиб ўтган Совет — Америка учрашувини биз жаҳон сиёсатининг муҳим воқеаси деб биламиз. Бу учрашувнинг ва эришилган битимнинг аҳамияти шундаки, Қўшма Штатларнинг ўзи совуқ уруш барбод бўлганлигини ҳақиқатда тан олди, СССР билан ва унинг иттифоқчилари билан зўравонлик позициясида туриб гаплашиб бўлмаслигини, бунинг ўрнига тенг ҳуқуқлилик ва тинч-тотув яшаш принциплари асосидагина музокаралар олиб бориш мумкинлигини тан олди. Венгрия Халқ Республикаси Совет Иттифоқининг муштарак манфаатларимизга мос бўлиб тушган ана шу ҳамма ташаббусларини комил ишонч билан, сўзсиз қўллаб-қувватлайверади.

Азиз ўртоқлар!

Халқаро ҳаётда мустаҳкамланиб олган соғлом оқимлар натижасида Европада мақбул сиёсат ўзига йўл очиб бораётганлигини биз мамнуният билан таъкидлаймиз. Ўтган икки-уч йил мобайнида содир бўлган жуда муҳим битимлардан ташқари, янги катта воқеалар ҳам ана шуни кўрсатиб турибди. Иккала герман давлати ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисидаги шартнома дастлабки тартибда имзоланганлигини табриклаймиз ва буни Европадаги тинчлик ҳамда хавфсизлик истиқболлари нуқтаи назаридан муҳим воқеа деб ҳисоблаймиз. Шу тариқа Германия Демократик Республикасига нисбатан ўтказиб келинган империалистик камситиш сиёсатига чек қўйилади ва иккала герман давлати яқин келажакда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинади, деб умидвор бўлишни истаймиз.

Ғарбий Германияда 19 ноябрь куни ўтказилган сайлов реакцион, реваншчи кучларни орқага суриб ташлаганлигини ҳамда реалистик ташқи сиёсат ўтказаётган Брандт — Шеель коалициясига каттагина муваффақият келтирганлигини биз муносиб баҳолаймиз. Бизнинг ватанимиз билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги давлатлараро муносабатларни тартибга солиш учун, шу жумладан, дипломатия алоқалари ўрнатиш учун ҳам зарур бўлган шарт-шароит яхшиланди ва етилиб бормоқда, деб ҳисоблаймиз.

22 ноябрь куни Хельсинкида хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тайёрлашга бағишланган кўп томонлама маслаҳатлашувлар бошланганлигини биз муҳим воқеа деб ҳисоблаймиз. Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш мақсадини кўзловчи ишда бизнинг ватанимиз аввал бошданоқ қатнашган эди. Шу сабабли биз кўп томонлама маслаҳатлашувларда ҳам қатнашиб, Европа халқларининг истаклари ва манфаатларига мувофиқ равишда Умумевропа кенгашининг 1973 йилда ниҳоят иш бошлайдиган бўлиши учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Кўп йиллардан бери давом этиб келаётган Вьетнамдаги уруш ҳам яқин орада тугашига умид қиламиз. Аввало, Вьетнам халқининг қаҳрамонона кураши, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати билан Жанубий Вьетнам муваққат революцион ҳукуматининг куч-ғайратлари туфайли агрессияни тўхтатиш тўғрисида Вьетнам билан Америка ўртасида бир битимга эришилди. Биз Қўшма Штатлар ҳукуматидан ўзининг Ҳинди-Хитой халқларига қарши агрессив уруши мағлубиятга учраганлигидан тўла-тўкис сабоқ чиқариб олишини ва битимни имкони борича тезроқ имзолаб, энг муҳими, шу битимга риоя қилишини кутамиз. Вьетнамлик қардошларимиз, Ҳинди-Хитой халқлари келгусида ҳам венгер халқининг сўзсиз бирдамлиги ва мададкорлигига умид боғлашлари мумкин.

Яқин Шарқдаги мушкул аҳволга ҳам чек қўйиш керак. Тараққийпарвар араб давлатлари ўз миллий мустақиллигини ҳимоя қилиш ва Исроил босиб олган территорияларни озод қилиш учун ўз ихтиёрларидаги ҳамма имкониятларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга эканлигига шак-шубҳа йўқ. Лекин БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюцияси можарони бартараф этишнинг энг реал ва тинчлик манфаатларига мос келадиган асоси бўлиши мумкин. Бу резолюция арабларнинг босиб олинган территорияларидаги Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетишни талаб қилади; шунинг учун ҳам Венгрия Халқ Республикаси ана шу резолюциянинг бажарилишини талаб этади.

Азиз ўртоқлар!

Венгрия Социалистик ишчи партияси халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ғоявий-сиёсий жипслиги ҳамда ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш ва кучайтириш йўлидаги ғайрат-ҳаракатларда актив қатнашмоқда. Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизм негизларида турган барча қардош партиялар билан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда. Халқаро фаолиятда биз коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилги Москва кенгаши ҳужжатларида мустаҳкамлаб берилган принципларга амал қилмоқдамиз.

Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизмнинг софлиги учун изчил кураш олиб бормоқда, ўнг ва «сўл» оппортунистик оқимларга қарши, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги миллатчилик кўринишларига қарши кескин курашмоқда. Биз ҳозирги хитой раҳбарларининг буюк давлатчилик, шовинистик, антисовет бузғунчилик сиёсий маш-машаларини аввал бошданоқ жуда кескин қоралаб келмоқдамиз, уларнинг бу маш-машалари социализм ишига, социалистик мамлакатларнинг бирлигига ва барча антиимпериалистик кучларга жуда катта зарар етказаётганлигини, империалистлар фойдасига хизмат қилаётганлигини кескин қораламоқдамиз.

Ҳозирги Совет — Венгрия дўстлик учрашуви совет халқи катта юбилейга, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик кўраётган бир даврда ўтказилмоқда. Кўпгина мамлакатлар ва халқлар, ер юзидаги барча прогрессив кишилар, шу жумладан, венгер халқи ҳам бу улуғ айёмни муносиб равишда нишонлайдилар. ССР Иттифоқининг 50 йиллиги арафасида биз шонли совет халқига, Совет Иттифоқининг барча миллат ва халқларига катта-катта муваффақиятлар, энг эзгу истаклар тилаймиз.

Ҳурматли мажлис аҳли!

Азиз ўртоқлар!

Биз, социализм қураётган венгер коммунистлари, венгер меҳнаткашлари номидан ишонтириб айта оламизки, Венгрия Халқ Республикаси халқаро кураш майдонида бундан буён ҳам улуғ дўстимиз ва иттифоқчимиз — Совет Иттифоқи билан, Варшава Шартномасида ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида бирлашган социалистик мамлакатлар билан, барча тараққиёт кучлари билан тўла бирликда ҳамнафас бўлиб, социализм учун, тинчлик учун, янги, порлоқ дунёни қуриш учун бир сафда бораверади.

Яшасин улуғ дўстимиз ва иттифоқчимиз — Совет Иттифоқи ва унинг етакчи кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитети!

Яшасин бузилмас Венгрия — Совет дўстлиги!

Яшасин социализм ва тинчлик!

(Ўртоқ Я. Кадар нутқи гулдурос, давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди. Нутқ сўзланиб бўлгандан кейин мажлис аҳли: «Дўстлик, дўстлик!» деб хитоб қилди).

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилади. Чепель ишчилари СССР партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғини ўринларидан туриб гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Дўстлар!

Биз комбинатингизда самимий кутиб олинганлигимиздан, совет партия-ҳукумат делегацияси Венгрия диёрига келган биринчи дақиқаларданоқ шоду-хуррамлик билан кўрсатилган меҳмондўстлик учун астойдил хурсандмиз.

Мен ҳозиргидек унутилмас учрашув учун, ўртоқ Кадар ва бошқа ўртоқлар айтган илиқ сўзлар учун сизларга чин кўнглимдан ташаккур изҳор қилишни ва ўртоқлар, сизларга, Будапештнинг бутун аҳолисига, социалистик Венгриянинг барча меҳнаткашларига Совет Иттифоқи коммунистлари номидан, совет ишчилари, барча совет кишилари номидан қардошларча салом топширишни истайман.

Худди шу ерда, венгер ишчилар синфининг қалъаси бўлган шу заводда венгер халқига дўстона сўзлар билан мурожаат қилиш имконига эга бўлганлигимиздан бениҳоя хурсандмиз. Совет кишиларига Чепелнинг нималигини тушунтириб беришнинг ҳожати йўқ. Бизнинг кишиларимиз ана шу «Қизил Чепель»да Россиядаги 1905 йил революциясини қўллаб-қувватлаш учун ишчилар намойиши ўтказилганлигини мактабда ўқиган йиллариданоқ биладилар. Мамлакатимиз кишилари Чепель радиостанцияси 1919 йил март ойида В. И. Лениннинг қаҳрамон Венгрия Совет Республикасига йўллаган мактубини қабул қилиб олганлигини эсларидан чиқарганлари йўқ.

Сизнинг коллективингиз ҳозирги кунда ҳам партия, унинг X съезди мамлакатингиз олдига қўйган катта ва муҳим вазифаларни ҳал этишда жуда катта роль ўйнамоқда.

Азиз дўстлар, бугун биз учун ғоят қимматли бўлган совға-чепелликларнинг эсдалик Қизил байроғини КПСС Марказий Комитетига топширганлигингиз учун сизларга шахсан қизғин миннатдорчилик изҳор қилишимдан жуда мамнунман. Биз Венгрия Социалистик ишчи партиясининг X съезди муносабати билан топширилган бу байроқни авайлаб сақлаймиз. Бизнинг Сиёсий бюромиз, КПСС Марказий Комитети, барча совет коммунистлари бу совғани пролетар бирдамлиги белгиси деб, Совет Иттифоқи ва Венгрия ишчиларини бир-бири билан боғловчи жанговар алоқа рамзи, социализм ва коммунизм иши учун, мустаҳкам тинчлик учун, меҳнат аҳлининг бахт-саодати учун курашда партияларимиз ва халқларимизнинг бузилмас бирлиги рамзи, деб қабул қиладилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин сал вақт ўтгач, бизнинг пролетариатимиз кўп мамлакатларнинг империалистларига қарши жанг қилган чоғда, худди ана шу пайтда венгер ишчилар синфи бу ерда, Дунай дарёси соҳилларида совет ҳокимиятини ўрнатганлигини Совет Иттифоқи халқлари эсдан чиқарган эмас. Бу — капиталистик системага яна бир марта раҳна солинганлиги, Европанинг қоқ-ўртасида раҳна солинганлигидан далолат берар эди. Маҳаллий буржуазия ва чет эл интервенциячилари ўша вақтда ишчилар ҳокимиятини бўғиб ташлай олган бўлса ҳам, Венгрияда 1919 йилда бўлган революция мамлакатингиздаги революционерларнинг шундан кейинги барча авлодлари учун буюк мактаб бўлиб қолди.

Венгрия коммунистлари, венгер ишчилари пролетар интернационализмига астойдил содиқ бўлиб келмоқдалар. Венгер ишчилар синфининг энг яхши ўғил ва қизлари Қизил Армия сафида туриб, Октябрь иши учун курашдилар. Испанияда фашизмга қарши жанг қилдилар, хортистлар режимининг энг мудҳиш йилларида халққа Совет Иттифоқи тўғрисидаги ҳаққоний сўзларни айтдилар. Бу эса, айни вақтда келажакдаги социалистик Венгрия учун кураш ҳам эди. Венгер ишчилар синфи фашист босқинчилар зулмидан озод бўлганлиги натижасида ҳокимият тепасига келганидан кейин унинг ташқи сиёсат соҳасида қўйган биринчи қадами СССР билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан бузилмас, қардошларча иттифоқ ўрнатишдан иборат бўлди.

Ишчилар синфи ва унинг партияси ўттиз йилга яқин даврдан буён Венгриянинг сиёсати, экономикасида, ҳаётнинг барча соҳаларида ҳал қилувчи роль ўйнаб келмоқда. Ишчилар синфи ўзининг фидокорона меҳнати, онглилиги, интизоми, социализмнинг юксак мақсадларига садоқати туфайли меҳнаткаш деҳқонлар ва халқ зиёлилари билан иттифоқни мустаҳкамлаб, бутун жамиятга таъсир кўрсатмоқда, унга етакчилик қилмоқда.

Венгрия Социалистик ишчи партияси ишчилар синфига таяниб, мамлакат олдида чинакам илҳомбахш истиқболлар очиб берди, бутун халқни, бутун миллатни жипслаштирди. Озод кишилар жамияти, ҳар бир киши ўз қобилияти ва талантларини, ўзининг бутун ижодий имкониятларини рўёбга чиқара оладиган жамият вужудга келтирилди. Мен Венгрияга биринчи марта келганим йўқ, сизнинг мамлакатингизни фашизм зулмидан озод қилиш учун олиб борилган жанг кунлариданоқ биламан, Венгрия диёрида социализм қурилиши қандай бошланганлиги эсимда турибди, контрреволюцияга қарши, социалистик тузумни мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашнинг оғир дамлари эсимда турибди. Мен кейинги йилларда Венгрияга тез-тез келиб туриш бахтига муяссар бўлдим. Кечаги кун билан ҳозирги кунни таққослаб кўрганимда мамлакатингиз қандай буюк тарихий йўлни босиб ўтганлигига, Совет— Венгер дўстлиги қай тариқа кучайиб борганлигига яхшироқ баҳо бериш имкониятига эга бўласан киши.

Биз, совет кишилари, совет коммунистлари ҳамма синовларга бардош берган ва социализм ҳамда коммунизм тантанаси учун муштарак курашимизда мустаҳкамланган ана шу дўстликни ғоят қадрлаймиз. Бу дўстлик ҳозирги кунда мамлакатларимизнинг бутун ҳаётига сингиб кетган. Партияларимизнинг қардошларча ҳамкорлиги, партия ташкилотларининг кенг кўламдаги ўзаро алоқалари, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети билан КПСС Марказий Комитетининг доимий алоқалари бу дўстликнинг олий ифодаси бўлиб қолди. Биз ўртоқ Я. Кадар билан, Венгриянинг бошқа раҳбарлари билан ғоят яхши, энг дўстона муносабат ўрнатдик. Алоҳида диққат-эътиборга сазовор бўлган нарса шуки, неча ўн минглаб, неча юз минглаб совет ва венгер меҳнаткашлари — ишчилар, деҳқонларнинг, фан ва маданият арбобларининг ҳамиша яқин, ўртоқларча алоқа қилиб туришлари одат тусини олди. Хуллас, бизнинг дўстлигимиз ҳақиқатан ҳам умумхалқ дўстлиги бўлиб қолмоқда. Бу дўстлик ҳозирги куннинг, эртанги куннинг дўстлиги, абадий давом этадиган дўстликдир!

Азиз ўртоқлар! Сизнинг комбинатингиз биздаги Магнитка, «Уралмаш», Киров заводи ва совет индустриясининг бошқа гигантлари билан ҳамкасабадир. Аслида айни бир хил вазифалар — ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан-техника революцияси ютуқларини социализмнинг афзалликлари билан бирга қўшиб олиб бориш, бошқаришни такомиллаштириш вазифалари ҳал этилмоқда. Ҳаммамиз бу проблемаларни ҳал этишда муайян тажриба тўплаганмиз. Бу тажрибадан ижодий тарзда фойдаланишдан манфаатдорлигимиз ҳам ҳамкорлигимизни доим кучайтира боришга илҳомлантирадиган омилларнинг биридир. Биз ўз куч-ғайратларимизни бирлаштирган чоғда оқибат натижада кучлар шунчаки қўшилиб қолмай, балки кўпайиб боришига яна бир марта ишонч ҳосил қиласан киши.

Шу сабабли, ҳозирги кунда Венгрия тўғрисида, Совет Иттифоқи тўғрисида ёки бошқа социалистик мамлакатлар тўғрисида гапирилар экан, ана шу мамлакатлардан ҳар бирининг миллий потенциалигина эмас, балки умумий, бирлаштирилган потенциал, бизнинг ҳамдўстлигимиз, интернационал иттифоқимиз ҳаммамизга бераётган буюк афзалликларини ҳам эътиборга оладилар. Ҳаммамизнинг ўз планларимиз, ютуқларимиз ва қувонадиган нарсаларимиз бор, албатта. Ўз проблемаларимиз, қийинчиликларимиз ҳам бор. Бу қийинчиликлар баъзан саноат соҳасида, баъзан қишлоқ хўжалиги соҳасида намоён бўлади. Аммо бу нарса тараққиётимизнинг характерини белгилаб бермайди. Тараққиётимизнинг характерини олға қараб қилаётган ҳаракатимизнинг динамизми — мамлакатларимиздан ҳар бирининг ва умуман бутун ҳамдўстликнинг экономикаси тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги белгилаб беради. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар саноат ишлаб чиқариши, ҳамма маълумотларга қараганда, бу йил 1950 йил даражасидан қарийб 8 баравар ортажагини айтиб ўтиш кифоядир. Тараққий этган капиталистик мамлакатларда эса дастлабки маълумотларга қараганда, саноат ишлаб чиқариши шу давр мобайнида тахминан 3 баравар кўпаяди.

Инсон ёлғиз қолганида унинг аҳволи оғирлашади, мамлакатнинг иттифоқчилари, маслакдош халқлари, дўст давлатлари бўлмаганида унинг ҳам аҳволи оғир бўлади. Ўртоқлар, биз ўз тажрибамизда, узоқ йиллар мобайнида империалистик давлатлар қуршовида ёлғиз қолган пайтимизда бунга ишонч ҳосил қилдик. Шунинг учун ҳам биз ҳозирги кунда бутун жаҳонда бизга дўст мамлакатлар борлигидан хурсандмиз. Бизга қардош бўлган ва социализм қураётган халқлар борлигини айниқса эъзозлаймиз. Буюк социалистик оиланинг ҳамма аъзолари буни эъзозлаётганлигини ҳам биламиз. Бизнинг кучимиз бирликдадир, бу эса ички, миллий вазифаларни ҳам, олдимизда турган умумий, интернационал вазифаларни ҳам муваффақиятли бажариш учун ҳал қилувчи омилдир!

Кейинги йилларда қардош мамлакатлар ўртасидаги алоқалар илгари ҳеч кўрилмаган даражада чуқур мазмунли ва самарали бўлиб қолди.

Бизнинг иқтисодий ҳамкорлигимиз кучайиб, тобора кўп соҳаларни ўз ичига олмоқда. Буни мамлакатларимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Совет Иттифоқи ва Венгрия алюминий ишлаб чиқаришда ҳам, автомобилсозликда ҳам, нефть маҳсулотларини қайта ишлашда ҳам, электрон-ҳисоблаш техникасини яратишда ҳам ўз куч ва ғайратларини бирлаштирмоқдалар. Ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Биз иқтисодий алоқаларимизни бундан буён ҳам бутун чоралар билан мустаҳкамлайверамиз.

Социалистик давлатларнинг сиёсий ҳамкорлиги тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда. Ҳеч писандасиз айтиш мумкинки, халқаро майдонда амалда ҳаммамиз биргалашиб ҳаракат қилмаётган биронта ҳам йирик тадбир йўқ. Шунинг учун ҳам умумий ташқи сиёсатимизнинг самаралари ортиб бормоқда.

Бизнинг ҳарбий ҳамкорлигимиз йил сайин такомиллашиб боряпти. Социалистик мамлакатлар буни яширмайдилар. Агрессив НАТО блоки давом этаберар экан, биз бу соҳада ҳам зўр бериб ҳаракат қила берамиз. Бу соҳада иш план асосида олиб борилмоқда. Менинг фикримча биз ўртоқ Я. Кадар билан биргаликда сизларни ишонтириб айта оламизки, Варшава Шартномасининг қуролли кучлари мамлакатларимиз халқларининг тинч меҳнатини мустаҳкам қўриқлаб турибдилар.

(Давоми учинчи бетда).

Суратларда: Тошкент отчопари ва чавандоз Р. Ҳасанов.

Х. Носиров фотолари.

«ҲОСИЛ БАЙРАМИ» АРАФАСИДА

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИ ЧОРЛАЙДИ

Эртадан кейин карнайларнинг наъраси сурнайларнинг навоси таралади. Улар бу сафар катта тантана — «Ҳосил байрами» бошланганидан дарак берадилар.

Тошкент халқа йўли ёқасида барпо этилган янги отчопар шу кунларда айниқса гавжум. Бу ерда салкам 4 миллион 700 минг тонналн дур хирмони уйган марди-майдон пахтакорларимизнинг «Ҳосил тўйи»га қизғин ҳозирлик кўриляпти.

Уч кун давом этадиган тантаналарда Иттифоқимизнинг олтин юбилейига муносиб тўёна ҳозирлаган моҳир механизаторлару чевар теримчи қизларни ҳар қанча мадҳ этилса арзигулик. Ҳозирланган катта-кичик очиқ саҳналарда уста санъаткор ва ҳаваскорлар ёқимли куй ва қўшиқ, хиромон рақслари билан дала миришкорларини муборакбод этишади.

Отчопар бироз ўзгача манзара олган. Бу йил томошабинлар катта майдоннинг чап томонидан ўрин оладиган бўлишди. Мусобақа қатнашчиларига ҳам қулайлик яратилган. Энди кафтдек майдон икки доирали қилинди. Алоҳида отхоналар пойгачиларга ёқиб тушди. Отчопарга бориш ҳам осонлашди. Равон, янгигина ётқизилган асфальт йўл «Чавандоз» ресторани орқали томошахона томон бошлайди. Йўл-йўлакай савдо ярмаркаси — эндигина қуриб битказилган қатор ошхона, чойхона, кабобхона ва озиқ-овқат ҳамда саноат моллари магазинлари кўзга ташланади. Пардозчилар ишларни якунлаб қолишган. Бўёқчилар ва рассомлар турли расм ва экспонатлар билан савдо майдонига файз киритишяпти. Бир гуруҳ суворийлар эса, арғумоқларини йўрттириб охирги машқларни поёнига етказиш билан банд. Хуллас, байрамни кўнгилдагидек ўтказиш учун ҳамма нарса муҳайё этилмоқда. Йирик ҳарфлар билан ёзилган «Хуш келибсиз», «Марҳабо, дўстлар» сўзлари пойга, улоқ каби қизғин мусобақа мухлисларини чорлаб турибди.

ДЕКАБРЬ ОБ-ҲАВОСИ

Бу йил декабрнинг иссиқ келиши кутилади. Уртача ойлик ҳарорат республиканинг кўпчилик областларида нормадан бир даража ортиқ бўлади. Фақат Устюртда ва Қизилқумнинг шимолий районларида ҳарорат нормадан 1 даража паст келади. Намгарчилик республиканинг шимолий районларида нормага нисбатан кўпроқ бўлиб, қолган территорияларда нормага яқин ва ундан ҳам кам бўлади.

Учинчи ва бешинчи беш кунликда ҳавонинг иссиқ келиши ва ёғингарчилик бўлиши кутилади. Мана шу даврда ҳарорат кечаси «0» даражадан юқори, фақат Қорақалпоғистон АССРда кечаси 0-5 даража совуқ, кундузи эса кўпчилик областларда 13-18 даража атрофида иссиқ бўлади.

Олтинчи беш кунликка келиб, ҳавонинг бир оз совуши кутилади. Республиканинг ҳамма районларида ёмғир ёғиб, қорга айланади. Шимолий районларда кечаси 15-20, кундузи 7-13 даража совуқ бўлади. Республиканинг қолган жойларида кечаси 8-13, кундузи 1-6 даража атрофида совуқ бўлади.

О. СПИРИДОНОВА
Тошкент узоқ муддатли об-ҳаво бюросининг катта синоптик-инженери.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 17.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — «Старшеклассник». 18.55 — Ягона оилада. 19.25 — Ахборот. 19.40 — КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорлари — ҳаётга. 20.00 — Ўн минут музика. 20.10 — Ахборот. 20.30 Сўз — илғор чорвадорларга. 20.45 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи. Қозоғистон ССР.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.45 — МОСКВА. 17.50 — Янгиликлар. 17.55 — Белорус қишлоғи ҳаёти саҳифалари. 18.10 — Қувноқ қалам ва унинг дўстлари. 18.30 — М. Горький. Совет Иттифоқи бўйлаб. 19.00 — Молдавия диёридаги учрашувлар. 20.00 — Мен—терговчи (бадиий фильм). 21.30 — ТОШКЕНТ. Юбилей вахтасида. 21.50 — «Спортлото». 22.00 — Физкультура ва спорт. (Тележурнал). 22.30 — Ҳалокатли хато (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Концерт. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 21.10 — Концерт. 21.50 — Екатерина Воронина (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/XII да Марварид изловчилар, 2/XII да Риголетто.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/XII да Ҳалима, 3/XII да Тошболта ошиқ.

КИНО

Даурия — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Тилла зирак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамма шубҳа остида — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1 ва кеч 9 да), «МОСКВА» (кундуз соат 3, 5 ва кеч 7 да).

Уч мушкетёр — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Бу телба дунё — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Оливер — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Аёллар ва берсальерлар — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 ва кеч 6.15 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва кеч 8.40 минутда).

ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР. ПЛАНЕТАМИЗДА

ТИНЧЛИК, СОЦИАЛИЗМ ВА ТАРАҚҚИЁТ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги СССР партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияга қилган дўстона визити жаҳон жамоатчилигини ва чет эл матбуотини ғоят қизиқтирмоқда. Социалистик мамлакатларнинг ва жаҳондаги бошқа мамлакатларнинг газеталари, информация агентликлари, радио ва телевидениеси делегациянинг Будапештга келганлигини хабар қилдилар ва Венгрия пойтахтида делегация ғоят самимий, қардошларча кутиб олинганлигини таъкидладилар. Газеталар СССР ва Венгрия партия-ҳукумат делегациялари ўртасида музокаралар бошланганлиги ҳақидаги, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадарга Ленин ордени топширилганлиги ва шу муносабат билан орден топшириш маросимида Л. И. Брежнев ва Я. Кадар нутқ сўзлаганликлари тўғрисидаги хабарни кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқардилар.

Будапешт газеталари биринчи саҳифаларини шу воқеага бағишлаб, жуда кўп фотосуратларни босиб чиқармоқдалар. Улар бу визит Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасидаги қардошлик алоқаларини мустаҳкамлаш учун, бутун социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидламоқдалар. «Эштихмрлап» газетаси редакцион мақоласини ҳар иккала мамлакат халқларининг бузилмас дўстлигига бағишлади. Мақолада бундай дейилади: **«Ғоят азиз меҳмонлар юртимизга келишди. Биз ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг венгерлар диёрида хушнуд бўлиб, яхши таассурот олишини, социализм, тинчлик ва инсоният тараққиёти улуғ иши манфаатлари йўлида самарали музокаралар олиб боришини тилаймиз».** Газета венгер халқининг ҳаётида **«Совет—Венгер дўстлиги мислсиз катта ўрин олганлигини, инсон организми учун кислород қандай зарур бўлса, бу дўстлик ҳам шу қадар табиий ва зарур эканлиги»**ни таъкидлаб, қуйидагиларни ёзади: Ҳар иккала мамлакат принцип, мақсадлар бирлиги туфайли ўзаро маҳкам боғланган, Совет Иттифоқи билан ва социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар билан биргаликда ҳаракат қилиш — Венгрия ташқи сиёсатининг негизидир.

Бошқа социалистик мамлакатларнинг газеталари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияда бўлишига доир материалларни кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқармоқдалар. Чехословакия матбуоти Будапештда бошланган музокараларда аввало, ҳар томонлама Совет—Венгер ҳамкорлигини янада кучайтириш тадбирлари ҳақида, актуал халқаро масалалар ва жумладан Европа хавфсизлигига тааллуқли масалалар тўғрисида гап бораётганлигини уқтириб ўтади.

Польшанинг «Трибуна люду», «Жиче Варшави» газеталари ва бошқа газеталари катта сарлавҳаларда таъкидлаб ўтганидек, Совет партия-ҳукумат делегациясининг визити ва Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасида бошланган музокаралар дўстлик, самимият ва тамомила ҳамжиҳатлик вазиятида ўтмоқда.

Софияда чиқадиган «Работническо дело» газетаси қуйидагиларни ёзади: **«Ҳар иккала мамлакат партия-ҳукумат делегациялари ўртасида олиб борилаётган музокаралар социалистик давлатларнинг жипслиги манфаатларини, Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш манфаатларини кўзлаб, Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш йўлида олға қараб қўйилган янги қатъий қадам бўлади».** Болгариянинг бошқа бир газетаси — «Земеделско знаме» газетаси Будапештда Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг кутиб олиниши ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг ёрқин намойиши бўлди, деб уқтириб ўтади.

Германия Демократик Республикасининг газеталари ўз сарлавҳаларида **«Будапешт Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни муборакбод қилмоқда»** деб ёзмоқдалар. «Нойес дойчланд» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: **«Турли соҳаларда совет—венгер ҳамкорлигини янада кучайтириш тадбирларини муҳокама қилиш, шунингдек ҳар иккала мамлакатнинг ички тараққиёти тўғрисида берилган ахборот Будапештда СССР партия-ҳукумат делегацияси ва Венгрия Халқ Республикаси делегацияси олиб борган биринчи суҳбатнинг диққат марказида турди».** Газета уқтириб ўтгани дек, «Музокаралар давомида совет халқининг КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун зўр ғайрат билан олиб бораётган курашига, СССРнинг тарихий 50 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа кенг авж олдириб юборилганлигига, шунингдек Венгрия Социалистик ишчи партиясининг X съезди илгари сурган вазифаларни амалга оширишда эришган муваффақиятларига, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумининг социализмни тўла барпо этиш йўлида олға ҳаракат қилиб боришни таъминлашга қаратилган хулосалари ва қарорларига кўпроқ эътибор берилди».

«Нойес дойчланд» газетаси Я. Кадарга Ленин орденини топшириш вақтида сўзланган нутқнинг мазмунини баён этиб, Л. И. Брежнев нутқида Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Я. Кадар раҳбарлигида амалга ошираётган интернационалистик сиёсати социалистик ҳамдўстлик ва жаҳон коммунистик ҳаракати жипслигини мустаҳкамлашга катта ёрдам бераётганлиги, Венгриянинг жаҳондаги кўп мамлакатлар меҳнаткашлари назарида катта нуфуз қозонишига сазовор қилганлиги ҳақида айтилган гапларга алоҳида эътибор беради.

Ғарб матбуоти Совет партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияга қилган визитига кўп эътибор бермоқда.

«Нью-Йорк таймс» газетаси делегациянинг Венгрияга келганлиги тўғрисида хабар бериб, Будапешт аэродромида Л. И. Брежнев ва Я. Кадарнинг учрашуви тасвирланган фотосуратни босиб чиқарди. «КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Будапештга келиши биланоқ, — деб таъкидлайди ЮПИ агентлиги, музокараларнинг кенг программасини бажаришга киришди». «Вашингтон пост» газетаси **«Л. И. Брежневнинг сафари социалистик мамлакатлар ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланиб бораётган бир пайтда», «Европадаги кескинликни юмшатиш асосий масалаларнинг бири бўлиб қолган бир даврда давом этмоқда»,** деб қайд қилади.

(ТАСС).

ФКП ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ РУМИНИЯГА ВИЗИТИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Раймон Гюйо бошчилигидаги Франция Коммунистик партияси делегацияси Руминия Коммунистик партиясининг таклифига биноан 20 ноябрдан 28 ноябрга қадар Руминияда бўлганлигини «Юманите» газетаси хабар берди.

Француз коммунистлари делегациясини, деб уқтириладн ахборотда, Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари Николае Чаушеску қабул қилди. Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетида учрашув бўлди. Бўлиб ўтган музокаралар чоғида, деб таъкидланади ахборотда, «икки томонни қизиқтирувчи, айниқса халқаро проблемаларга тааллуқли» масалалар кўриб чиқилди.

ПОЛЬША верфларининг меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига 27 та кемани тўртинчи квартал ичида қуриб битказишга қарор қилдилар. Гданьск, Гдиньск ва Шецинск верфлари 773 минг тонна юкни кўтара оладиган 80 та кемани бир йил ичида қурадилар. Суратда: Шецинск кемалари.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

АМЕРИКА империализми Чилини очиқдан-очиқ блокада қилмоқда. Бунга қарши Чили шаҳарларида митинглар ва намойишлар ўтказилмоқда. Суратда: Сантьягодаги митинглардан бири тасвирланган.

Пренс Латин—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ НУАКШОТ. Мавританияда СССРнинг 50 йиллик юбилейига бағишланган совет фильмлари ҳафталиги тугади. Минглаб мавританияликлар Советлар мамлакатининг кино санъати билан танишди. Совет киносанъатини «Ҳалоскорлик» кино-эпопеяси «Кремль курантлари», «Денгиз характери», «Резидентнинг хатоси», «Дўппи кийган фаришта», «Энг қадимий эртак» бадиий фильмлари, шунингдек иттифоқдош республикалар ҳаёти тўғрисидаги ҳужжатли кинолента лар таништирди.

Кинофильмларни намойиш қилиш билан бир вақтда Мавритания пойтахтининг ёшлар уйида СССР ташкил этилганидан бери ўтган 50 йил ичида Совет Иттифоқи халқлари эришган ютуқлар тўғрисида ҳикоя қилувчи фотовиставка ҳам очилган эди.

◆ БАЙРУТ. Фаластин революциясини қўллаб-қувватлаб бу ерда ўтказилган умумараб халқ конференцияси ўз ишини тугаллади. Конференция қатнашчилари Фаластин революциясига ёрдам берувчи араб фронти, унинг устави ва ҳаракат программасини тузиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

◆ БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинанинг Мендос вилоятидаги қишлоқ хўжалик ишчиларидан 15 мингга яқин киши 27 ноябрда бошлаган забастовкаларини давом эттиришга қарор қилдилар. Улар хўжайинлар томонидан ҳуқуқлари чеклаб қўйилаётганлигига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Сантьяго-Дель-Эстеро ва Кордова вилоятлари ўқув юртларининг бир неча минг ўқитувчиси ҳам забастовка эълон қилди. Улар иш ҳақи оширилишини талаб этмоқдалар.

◆ КОТОНУ. Дагомея пойтахтининг йирик китоб дўконида СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган совет китоблари виставкаси очилди. Виставкага СССРда рус ва француз тилларида нашр этилган сиёсий, илмий-техника, бадиий ва болалар адабиётлари, даврий нашрлар, санъат масалаларига доир монографиялар ва дарсликлар қўйилган.

◆ ТРИПОЛИ. Яман Араб Республикаси республика кенгашининг раиси Абдураҳмон ал-Арёни ва Яман Халқ демократик республикаси президент кенгашининг раиси Салим Рубейя Али Яман Халқ Республикаси билан Яман Халқ Демократик Республикасини Яман Республикаси номида ягона давлатга бирлаштириш тўғрисидаги битимни имзоладилар. Ягона Яман давлатини бир йил мобайнида тузиш кўзда тутилади.

◆ БЕРЛИН. Финляндия маориф министри У. Сундквист Германия Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри О. Винцер билан бу ерда қилган суҳбатида хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини чақириш ва муваффақиятли ўтказишга қаратилган Германия Демократик Республикасининг конструктив ташқи сиёсатини ва унинг ҳаракатини таъкидлади.

У. Сундквист Финляндия делегациясига бошчилик қилмоқда. Делегация Берлинда маориф соҳасида иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга тааллуқли расмий музокаралар олиб бормоқда.

◆ РИМ. Римда Италия ўрта ўқув юртларида рус тили ўқитишни жорий этиш проблемаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда университет кафедраларининг мудирлари, «Италия — СССР» жамиятининг маҳаллий бўлимлари ҳузуридаги ихтисослаштирилган рус тили мактаблари ва курсларининг ўқитувчилари қатнашди. Кенгашни Италия халқ маорифи министрлиги иштирокида «Италия рус тили ўқитувчилари уюшмаси» ташкил қилди.

Мана бир неча йилдирки, Рим, Милан ва Турин шаҳарларининг бир қанча ўрта мактабларида тажриба тариқасида рус тили ўқитилмоқда.

Кенгаш қатнашчилари иш тажрибаларини ўртоқлашдилар ва Италиянинг давлат ўрта мактабларида рус тили ўқитишни жорий этиш бўйича конкрет таклифларини айтдилар.

ФАЛАСТИН РЕВОЛЮЦИЯСИГА КЎМАКЛАШИШ ФРОНТИ ТУЗИЛДИ

БАЙРУТ, 29 ноябрь. ТАСС мухбири А. Уразов хабар қилади:

Фаластин революциясини қўллаб-қувватлашга бағишланиб бу ерда 27 ноябрдан бери ўтказилаётган умум араб халқ конференцияси ўз ишини тамомлади. Конференцияда 14 араб мамлакатидаги партиялар, ташкилотлар ва касаба союзларининг вакиллари, Совет Иттифоқи жамоатчилигининг делегацияси, шунингдек, Венгрия, МХР, КХДР, ВДР, Чехословакиядан келган делегациялар, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ва бошқа халқаро ташкилотларнинг намояндалари қатнашдилар.

Конференция Фаластин революциясига кўмаклашиш араб фронтини тузишга қарор қилди.

Якунловчи мажлисда делегатлар фронтнинг ички уставини маъқулладилар.

Фаластин озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат конференция қатнашчилари ҳузурида сўзга чиқиб, фаластинлик араб халқига ҳар томонлама ёрдам ва мадад бераётган социалистик лагерь мамлакатларига, дунёдаги барча тараққийпарвар кучларга миннатдорчилик изҳор қилди.

З. А. Бхуттонинг айтганлари

КАРОЧИ. 29 ноябрь. (ТАСС). Покистон президенти З. А. Бхутто Жанубий Осиё қитъасини ядро қуролидан ҳоли зона деб эълон қилишни ёқлаб гапирди. Президент Карочи яқинида мамлакатда биринчи атом электростанциясини очишга бағишланган расмий маросимда сўзлаган нутқида ана шу фикрни айтди.

Редактор ўринбосари Х. ЁДГОРОВ.

ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ИДОРАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

1973 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРИДАН БОШЛАБ «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИГА РУС ТИЛИДА ҲАФТАЛИК РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛИ

ИЛОВА

ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Иловада ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, идоралар ва гражданлардан олинган реклама ва эълонлар кенг равишда берилади.

Гражданлардан турар-жойларни алмаштириш, шахсий буюмларни (телевизор, радиоприёмник, пианино ва ҳоказоларни) сотиб олиш ва сотиш, ҳужжатларнинг йўқолганлиги тўғрисида, стенография ва машина ёзувини ўргатиш, дарс бериш тўғрисидаги ва бошқа шунга ўхшаш эълонлар қабул қилинади.

Буюртмачининг хоҳиши бўйича реклама ва эълонлар безакли бўлиши ва шеър, очерк, корреспонденция шаклида берилиши мумкин.

Справкалар учун адрес: Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 2-қават, 133-135-хоналар (телефон 33-81-42, коммутатор 33-02-49 дан 33-02-58 гача, қўшимча 5-07, 7-27).

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари: пахта зараркунандалари, ем-хашак ва озиқ-овқат экинларининг зараркунандалари, иқтисод ва ўсимликларни ҳимоя қилишни механизациялаштириш (докторлар ёки фан кандидатлари).

Конкурс муддати — 31 декабргача.

Ариза ва ҳужжатлар: Тошкент-ГСП, 3-Носирова тупиги, 20-уйга юборилсин.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ПОЛИЦИЯЧИЛАР НАМОЙИШИ

Гаага шаҳрида ҳукумат қароргоҳи қаршисида ғайри табиий намойиш бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари бир хил форма кийган уч минг кишилик полициячилар ва уларнинг оила аъзолари эди. Полициячилар иш ҳақининг оширилишини талаб этдилар. Шуниси қизиқ-ки, уларнинг намойишини тарқатиб юбориш учун биронта ҳам полиция уриниб кўрмади. Хабар беришларича, намойиш бўлаётган пайтда постда турган полициячилардан бири ўз ҳамкасбларига бирдамлик изҳор этиб, кўча ҳаракатини бутунлай тўхтатиб қўйган.

НАПОЛЕОННИНГ ШЛЯПАСИ

Осака шаҳри универмагида император Наполеоннинг шляпаси сотилмоқда. Бу ёдгорлик 1967 йили Монреалда ўтган Бутунжаҳон виставкасида француз камёб мол ишқибозлари томонидан кўргазмага қўйилган эди. Виставкадан кейин японияликлар савдогарлар шляпани сотиб олишди. Ҳозир бу савдогарлар ҳам шляпанинг ниҳоятда қиммат—100 минг доллар турушига қарамай, уни пуллаш илинжида юришибди.

ГЕРОИН ҚУРБОНЛАРИ

АҚШ соғлиқни сақлаш органларининг маълумотларига кўра, мамлакатда героин истеъмол қилиши оқибатида ҳар олти соатда бир киши ҳалок бўлмоқда. Гиёвандлик оқибатида ҳалок бўлаётганларнинг ўртача ёши 25 дан ошмайди. Героин қурбонларининг 20 процентини хотин-қизлар ташкил этмоқда.

НАМУНАЛИ ЭР

АҚШнинг Аризона штатидаги Финикс шаҳрида жойлашган телемарказнинг кўрсатувларидан бирида Эдгар Хант деган кимсани Америка стандартларига мос келадиган намунавий эр сифатида намойиш қилишди. Бу эшиттиришни мамлакатнинг кўпгина телекомпаниялари олиб кўрсатди. Бироқ орадан бир кун ўтгач, Хант икки хотинликда айбланиб қамоққа олинди. Сан-Франциско шаҳрида истиқомат қилаётган унинг биринчи рафиқаси «намунавий эр» бўлиб телевизорда жавлон урган кишининг хайрини насия қилиб кетган ёстиқдоши эканини билиб қолиб полицияга хабар берибди.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ»дан).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 282. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 34697. Р. — 15462.

СОВЕТ-ВЕНГЕР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ!

(Боши иккинчи бетда).

Жаҳон социализм системаси вужудга келган пайтдан буён ўттиз йилга яқин вақт ўтди. Умуман олганда бу муддат унча катта бўлмаса ҳам халқларнинг ана шу [illegible] бирлиги жаҳонда кўп жиҳатдан ҳал этувчи жуда катта ўрин олди.

Жаҳон социализм системаси мамлакатлари ўртасида тарихда мисли кўрилмаган янги муносабатларнинг, ҳуқуқий жиҳатдан тўла тенгликнинг, ўзаро ёрдам, умумий мақсадлар йўлида яқин ҳамкорлик муносабатларининг намунасидир.

Социалистик давлатлар [illegible]

— Европада тинчликнинг сезиларли даражада мустаҳкамланиши [illegible];

— қаҳрамон Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши муваффақиятли курашига ҳар томонлама катта ёрдам берилаётганлиги;

— араб мамлакатларидаги прогрессив режимлар [illegible];

— Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларининг [illegible];

— Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларининг [illegible];

— ниҳоят, умуман халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтириш учун, мустаҳкам тинчлик учун, кескинликни юмшатиш сари, ишончсизлик ва адоватга барҳам бериб, ўзаро фойдали ҳамкорликни кучайтириш сари бурилиш ясаш учун муваффақиятли равишда олиб борилаётган кураш шулар жумласидандир.

Ўртоқлар, буларнинг ҳаммаси [illegible]

Мен шу муносабат билан Европа сиёсатининг баъзи масалаларига тўхталиб ўтмоқчиман. Маълумки, яқинда Германия Федератив Республикасида парламент сайлови ўтказилди. [illegible] ган вазифаларини ҳал этиш учун кўпдан буён ҳаракат қилиб келмоқдамиз, бу вазифалар Европада мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун катта аҳамиятга молик эканлигини билиб, баҳамжиҳат ҳаракат қилмоқдамиз.

Биз Европа тупроғини ўтмишнинг сарқитларидан тозалаш тарафдоримиз. Умумевропа кенгаши ўтказиш бунга кўп жиҳатдан ёрдам бериши керак. Ўртоқ Кадар айтганидек, бу кенгаш олдидан кўп томонлама амалий тайёргарлик Хельсинкида бошланди.

Социалистик мамлакатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Прагада ўтказилган мажлисида қабул қилинган Декларацияда умумий позициямиз нимадан иборат эканлигини очиқ айтиб беришди. Биз Умумевропа кенгашидан Европадаги барча давлатлар тенглиги ва чинакам хавфсизлиги принципларини мустаҳкамлашни кутмоқдамиз. Биз Европадаги савдо-сотиқ ишларида камситишга қаршимиз, Европа давлатларининг турли соҳаларда ҳуқуқий жиҳатдан тенг амалий ҳамкорлигини кенг ривожлантириш тарафдоримиз. Бизнинг принципиал қарашимиз ана шундай. Биз бунга астойдил амал қилиб келдик ва амал қилаверамиз.

Келажакка назар солар эканмиз, Европада сиёсий муҳитни яхшилаш жараёни Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш каби муҳим вазифа билан ҳам жиддий шуғулланиш имконини беради. Яқин пайтларгача бу проблемани ҳал этиш бир ёқда турсин, ўртага қўйиш ҳам нореал эди. Эндиликда қитъадаги умумий сиёсий тараққиётнинг табиий оқибати туфайли бу проблема ўртага қўйилди. Биз масъулиятни сезган ҳолда бу проблемага жиддий ёндошмоқдамиз, бир-биримиз билан маслаҳатлашиб олмоқдамиз. Бу проблема оддий бир проблема эмас, албатта. Бунда кўп омилларни эътиборга олиш, турли давлатларнинг суверен ҳуқуқлари ва манфаатларини лозим даражада ҳурмат қилиш талаб этилади. Мен буларнинг ҳаммасини амалга ошириш имконини берадиган конкрет формаларни олдиндан айтиб беришни истамайман. Аммо, биз томонлар яхши ният билан иш кўрганларида бу ўринда ҳам проблемани ижобий ҳал этиш йўлини топиш мумкин эканлигига аминмиз.

Ўртоқлар! Социалистик давлатларнинг ташқи сиёсатини ҳозир эътироф этиб, қўллаб-қувватлаётганлар сони ортиб бормоқда. Ташқи сиёсат соҳасида ғаразли мақсадлар биз, коммунистларга ёт бир нарса эканлигини халқлар кўриб турибди. Биз рўёбга чиқариш учун интилаётган нарсалар тинчлик манфаатларига, барча меҳнаткашларнинг манфаатларига мосдир. Жабр-зулм ва зўравонлик ҳали ҳукм сураётган, меҳнат аҳли талон-торож қилинаётган ҳамма жойда халқлар социализмни бутун инсониятнинг умид ва байроғи деб ҳисоблаётганлиги бежиз эмас.

Биз ана шу тарихий масъулиятни яхши биламиз ва тинчлик, озодлик ҳамда социализм иши тантана қилмоғи учун бундан буён ҳам зўр бериб ҳаракат қилаверамиз. Аммо қураш-қурашлигича қолаверади, зотан эски дунё ҳам ўз манфаатларини кўзлаб, бизга таъсир ўтказишга интилаётганлигини эсдан чиқармаслик керак.

Империализмнинг социалистик дунёга таъсир кўрсатиш методлари хилма-хилдир. Империализм ВДРга нисбатан қилинганидек, очиқ агрессиядан тортиб, миллатчилик хурофотларини тиклаш, социализм мамлакатларининг интернационал бирдамлигидан ҳар қандай тарзда четлашишни рағбатлантириш мақсадида жуда нозик ҳийла-найранглар ишлатишгача ҳар қандай методлардан фойдаланмоқда. Баъзан у ёки бу социалистик мамлакатга иқтисодий наф келтириш тўғрисидаги ваъдалар эшитилиб қолади. Империалистлар бизнинг тўғримизда ҳаққоний гапларни ёзганларида ҳам (эндиликда бундай қилмай иложи ҳам йўқ), шу ондаёқ заҳарни ишга соладилар, бу тушунарли бир ҳол. Биз уларга қарши синфий позицияларда турибмиз ва бизнинг душманларимиз мамлакатларимизнинг муваффақиятли ривожланишига ҳар қандай воситалар билан тўсқинлик қилишга, бирлигимизни заифлаштиришга уринмоқдалар.

Социалистик мамлакатлар империалистларнинг ва гумашталарининг ана шундай ҳамма уринишларига қатъий зарба билан, жипслигимизни, қардошларча иттифоқимизни ҳар томонлама мустаҳкамлаш билан жавоб бериб келдилар ва жавоб бераверадилар.

Империалистлар Хитой раҳбарларининг Совет Иттифоқига нисбатан ва бошқа социалистик мамлакатларга нисбатан ошкора душманлик позициясига кўп умид боғламоқдалар. Хитой раҳбарларининг халқаро майдондаги хатти-ҳаракатлари тинчлик ва социализм манфаатларига зид бўлиб, империалистик реакцияга тамомила қўл келади.

Пекиндагилар ўзларининг антисовет уйдирмаларида СССР Хитойга ҳужум қилишга тайёрланмоқда, деган бемаъни даъволаргача бориб етишди. Аммо бундай уйдирмаларни тўқиб чиқарган кишиларнинг ўзлари ҳам бунга жиддий ишонадилар, деб айтиш қийин. Хитой раҳбарлари Хитой Халқ Республикасининг Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан ёмон муносабатда бўлишларининг ҳақиқий манбаини эътибор билан қидириб топсалар, улар учун фойдали бир иш бўлур эди. Улар шундай қилганларида ана шу манба Хитой пойтахтининг ўзида, уларнинг давлатлар ўртасидаги муносабатларни кескинлаштиришга, социалистик системани ажратиб юборишга ва антиимпериалистик кучлар сафига раҳна солишга қаратилган ўз сиёсатида мавжуд эканлигини билиб олишар эди, албатта. Хитойнинг бундай сиёсати социалистик мамлакатлар, билан ҳамжиҳат бўлиб иш кўришга ёрдам беролмайди.

Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларни нормаллаштириш тарафдоридир. Биз бу тўғрида кўп гапирдик. Бизнинг Хитой билан олиб борадиган ишларимиздаги принципиал йўлимиз КПСС XXIV съездининг қарорларида аниқ-равшан белгилаб берилган. Биз ана шу муҳим масалада ҳам Венгрия Халқ Республикаси билан ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан тамомила бир хил йўлни ўтказиб келаётганлигимизни мамнуният билан қайд қиламиз.

Ўртоқлар! Совет партия-ҳукумат делегациясининг Венгрия Халқ Республикасига қилган ҳозирги сафари, икки ўртада олиб борилган музокаралар жаҳон социализми кучларини мустаҳкамлашнинг умумий жараёнига яна бир марта қўшилган яхши ҳиссадир, тинчликни мустаҳкамлашга қўшилган яхши ҳиссадир.

Совет — Венгер ҳамкорлигини ривожлантиришда олға қараб янги, катта қадам қўйилди. Бизнинг муносабатларимиз учун жуда характерли бўлган самимият, ишонч, ҳамжиҳатлик яна бир марта тасдиқланди. Ҳамкорлигимизнинг барча энг муҳим соҳаларида яхши истиқболлар белгиланди. Бизнинг алоқаларимиз келгуси йилларда янада кўпроқ самарали ва янада мустаҳкам алоқа бўлиб қолиши шубҳасиздир. Хуллас, ўртоқлар, бу визит натижаларидан мамнун бўлмоғимиз учун ҳамма асослар мавжуд, бу ерда венгриялик ўртоқларимиз шу тўғрида гапирдилар. Биз ҳам уларнинг фикрига тамомила қўшиламиз.

Азиз дўстлар! Делегациямизнинг аъзолари визит кунларида Венгриянинг бир қанча областларида бўлишди, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарининг коллективлари билан, халқ зиёлилари вакиллари билан учрашишди. Биз бунёдкорлик меҳнатингиз муҳитини, ривож топган социалистик жамиятни барпо этиш проблемаларини энг мақбул тарзда ҳал этиш йўлларини қунт билан қидириб топаётганлигингизни амалий суратда ҳис эта олдик. Мамлакатингизнинг меҳнаткашлари Венгрия Социалистик ишчи партиясининг X съезди қўйган вазифаларни Венгрия Социалистик ишчи партияси раҳбарлигида ҳал эта олишига сизлар билан биргаликда астойдил ишонамиз.

Венгрия коммунистлари, ишчилар синфи жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатида ўзига муносиб обрў қозондилар. Улар умумий антиимпериалистик фронтни мустаҳкамлаш учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бориб, 1969 йилда ўтказилган компартиялар халқаро кенгашининг хулосалари ва ғояларини амалга ошириш соҳасидаги катта ишда актив қатнашмоқдалар. Уларнинг ана шу кенгашни тайёрлашда ўйнаган роли ҳаммага маълум.

Ўртоқлар! Мен ўз нутқимда мамлакатимизнинг ички тараққиёти тўғрисида гапирмадим. Шу йил тўғрисида гапирадиган бўлсак, шуни айтиш керакки, совет халқи, бизнинг партиямиз СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига тайёргарлик шиори остида яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлилар ана шу улуғ байрамни КПСС XXIV съезди белгилаб берган планларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминламоқ учун янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга интилмоқдалар.

Ўртоқлар, сизлар билан шу ёқимли учрашувдан фойдаланиб, СССРнинг 50 йиллигини муносиб нишонлашга ҳозирлик кўраётган қардош Венгрия ишчилари, деҳқонлари, зиёлилари, барча меҳнаткашларидан миннатдор эканлигимизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Совет кишилари изҳор қилинган ана шу қардошлик туйғуларини ғоят қадрлайдилар.

Ўртоқлар, сўзимнинг охирида қардошларча кутиб олганлигингиз учун Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига, Венгрия Халқ Республикаси ҳукуматига, азиз дўстлар, сизларнинг ҳаммангизга яна бир марта самимий ташаккур изҳор қиламиз. Чепель комбинатининг коллективига, Будапешт аҳолисига, Венгриянинг барча меҳнаткашларига социализм қурилишида янгидан-янги муваффақиятлар, ҳар бир венгер оиласига сиҳат-саломатлик, равнақ ва бахт-саодат тилаймиз.

Яшасин Венгрия Социалистик ишчи партияси раҳбарлигида социалистик жамият қураётган венгер халқи!

Яшасин социалистик Венгриянинг етакчи кучи бўлган венгер ишчилар синфи!

Яшасин унинг жанговар синалган авангарди — Венгрия Социалистик ишчи партияси!

Совет — венгер дўстлиги, социалистик давлатларнинг интернационал бирлиги яшайверсин!

Яшасин тинчлик ва коммунизм!

* * *

Ўртоқлар, бирдамлигимиз, бузилмас дўстлигимизнинг нишонаси учун атоқли совет ҳайкалтароши Иван Шадрнинг «Байроқ кўтарган ишчи» ҳайкалини сизларга туҳфа қилишга ижозат бергайсиз.

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи гулдурос, давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Нутқ тугагандан кейин ҳамма ўрнидан туради. Залда қизғин қарсаклар узоқ давом этади. Митинг қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!», «Дўстлик!» деб хитоб қиладилар).

К. Немет митинг қатнашчилари номидан ўртоқ Л. И. Брежневга бутун митинг аҳлида катта таассурот қолдирган нутқ сўзлаганлиги учун, ВСИП. ҳукумат шаънига, венгер халқининг социалистик бунёдкорлик меҳнати шаънига айтган сўзлари учун миннатдорчилик билдирди.

Совет халқи билан унинг партияси, ўзининг 50 йиллигини нишонлаётган кўп миллатли Совет Иттифоқи марксизм-ленинизм ғояларига садоқат рамзидир, жаҳон социалистик системасининг яшаши ва ривожланишининг, барча социалистик мамлакатлар мустақиллигининг, бутун дунёда тинчликнинг асосий гарови бўлган буюк кучдир.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини биз сизлар билан биргаликда нишонлаймиз, деди К. Немет. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, совет халқи Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидан бошлабоқ бутун инсониятнинг бахт-саодати йўлида, тараққиёт ва социализм иши манфаатлари йўлида жуда катта қурбонлар бериб келдилар ва бермоқдалар, бу йўлда ҳаммадан кўра кўпроқ иш қилиб келдилар ва келмоқдалар, бутун халқнинг иззати ва ҳурматига сазовор бўлдилар.

Биз ўртоқ Брежневдан ва СССР партия-ҳукумат делегациясининг барча аъзоларидан коммунизм қураётган совет халқига бизнинг энг самимий дўстлик сўзларимизни, қардошлик тилакларимизни етказишларини илтимос қиламиз.

Залда яна гулдурос қарсаклар бошланади.

Митинг аҳли ўрнидан туриб пролетар гимни, — «Интернационал»ни куйлайди.

Чепель комбинатидаги митинг КПСС билан ВСИП, Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликнинг, муштарак улуғ мақсад сари бир сафда бораётган совет ва венгер халқлари чуқур алоқаларининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

ҲАМИША ПАРТИЯ БИЛАН, ҲАМИША ХАЛҚ БИЛАН

СССР ИЖОДИЙ СОЮЗЛАРИ ПРАВЛЕНИЕЛАРИНИНГ БИРЛАШГАН ПЛЕНУМИ

СССР ижодий союзлари ва ташкилотлари правлениеларининг 29 ноябрь куни Москвада бўлиб ўтган бирлашган пленуми «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги ва кўп миллатли совет маданиятининг ривожи» мавзуига бағишланди.

А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев ўртоқларни мажлис аҳли самимий кутиб олди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Пленумда СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Г. М. Марков,** СССР Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Л. А. Кулиджанов,** СССР Композиторлар союзи правлениесининг биринчи секретари **Т. Н. Хренников,** СССР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари **Н. А. Пономарев,** СССР Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари **И. И. Удальцов,** СССР Архитекторлар союзи правлениесининг биринчи секретари **Г. М. Орлов** доклад қилдилар.

Ижодий союзларнинг раҳбарлари кўп миллатли социалистик маданият барпо этилганлиги совет жамиятининг буюк ғалабаси эканлигини уқтирдилар. Мамлакатимизнинг адабиёт ва санъат арбоблари ўз ижодларида коммунистик ғоявийлик, партиявийлик ва халқчиллик сингари юксак мезонларга амал қилмоқдалар. Улар бирлик ва қардошликнинг буюк байрами — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини партия билан, халқ билан биргаликда кутиб олмоқдалар. Улуғ айёмга маданият усталари ўз ранг-баранг фаолиятларининг ҳамма соҳаларида катта муваффақиятлар билан келдилар.

Г. М. Марков бундай деб таъкидлади: Жамиятимизнинг маънавий-сиёсий жипслиги, совет адабиёти ва санъати арбобларининг ягона ғоявий-бадиий муддаоси социалистик реализмнинг бадиий методида ўз ифодасини топади. Кўп миллатли совет адабиёти ва санъати шу метод асосида барқ уриб ривож топди.

Ленинча халқчиллик ва партиявийлик принципларига асосланган социалистик реализм санъаткорнинг партия билан халқ ишига, коммунизм ғояларига сидқидилдан ҳалол хизмат қилишини назарда тутади.

КПСС Марказий Комитетининг «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» яқинда эълон қилинган қарорида, деб таъкидлади Л. А. Кулиджанов, иттифоқдош республикаларда кино санъати муваффақиятли ривожланаётганлиги айтилган. Партиянинг бу ҳужжатида биз ҳақли равишда фахрланаётган фактлар ҳодисалар, жараёнлар умумлаштириб берилган. Бу қарорни совет кинематографчилари кўп миллатли совет кинематографиясини партия билан халқ кутганидек янада юксалтиришнинг ғоявий-эстетик асоси ва амалий программаси деб қабул қилдилар.

Кўп миллатли давлатимизда ёш музика маданиятлари вужудга келтирилганлиги — социализм шароитидагина, Ленин партиясининг оталарча доимий ғамхўрлиги ва мададкорлиги натижасидагина рўёбга чиқиши мумкин бўлган ҳақиқий мўъжизадир, деди Т. Н. Хренников.

Совет рассомлари, деди Н. А. Пономарев, шонли юбилейга аталган «СССР — бизнинг Ватанимиз» деган Бутуниттифоқ виставкасини халқ ва партия олдидаги масъулият туйғуси билан тайёрламоқдалар. Бу виставка совет социалистик бадиий маданиятининг умумхалқ қардошлиги, дўстлиги, бирлиги ғояларини ифодалайди.

Минбарга **И. И. Удальцов** чиқади.

Совет халқлари ярим аср мобайнида буюк ва шонли йўлни босиб ўтдилар, деди у. Ана шу йиллар мобайнида совет журналистлари янги турмуш қуриш учун курашчиларнинг олдинги сафларида бўлдилар.

Ҳозирги совет журналистикаси — СССР халқларининг 58 тилида бир йўла 300 миллиондан ортиқ нусхада чиқадиган 12 мингтадан кўп газета ва журналлардан иборат. Кенг тармоқли телевидение ва радиоэшиттириш ходимлари, кўпдан-кўп ишчи ва деҳқон мухбирлари армияси ҳам журналистлар сафига киради.

Матбуот, радио, телевидение, информация агентликлари партия XXIV съездининг қарорларини, Марказий Комитет йўл-йўриқларини бажариб, ҳозир совет халқининг куч-ғайратини коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар қилиш соҳасида катта иш олиб бормоқда.

Г. М. Орлов ўз докладида СССРнинг ташкил этилиши архитектура ва қурилишни ривожлантиришнинг муштарак улуғвор вазифаларини ҳал этишда барча республикаларнинг куч-ғайратларини бирлаштирганлигини таъкидлади.

Шундан сўнг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти, композитор **Д. Д. Шостакович** сўзга чиқди. Д. Д. Шостаковичнинг барча совет санъаткорлари ўз замонасининг кишиларидир, уларнинг ҳаммаси шу замонга жон-диллари билан боғланганлар, деган сўзларини зал аҳли қизғин кутиб олди. Совет давлатининг тақдири, халқ тақдири, деди у, ҳамиша ҳар биримизнинг шахсий тақдиримиз бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверажак. Композитор совет музикасининг келажаги тўғрисида тўлқинланиб гапирди. КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқид тўғрисида»ги қарори ижодий зиёлилар учун бағоят муҳим бўлганлигини қайд этди, бадиий ҳаётимизнинг танқидий руҳини ҳар томонлама юксалтиришга даъват этди.

Пленумда сўзга чиққан адабиёт ва санъатнинг таниқли арбоблари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда совет санъаткорининг муҳим ролини, совет санъаткорининг қаҳрамонона замонамиз бадиий йилномасини яратишдек улуғвор мақсадларини қайд этиб ўтдилар. Кўп миллатли совет маданиятини янада равнақ топтириш асосий принциплари — совет адабиёти ва санъатининг партиявийлиги, халқчиллиги, замон билан қалин алоқаси, СССРдаги қардош халқлар миллий маданиятлари бир-бирларини бойитиши ва бир-бирига таъсир ўтказишидан иборатдир. Ёзувчилар Ленин мукофотининг лауреати **С. В. Михалков, В. П. Козаченко, С. С. Наровчатов,** кинорежиссёр **С. И. Ростоцкий,** шоир **Максим Танк,** рассом **Тоир Салоҳов,** ёзувчи, Ленин мукофотининг лауреати **Чингиз Айтматов,** СССР халқ артисти **Б. А. Руденко,** драматург **А. П. Штейн,** кинодраматург **А. У. Ашимов,** СССР халқ артисти **К. Ю. Лавров,** ёзувчи, Ленин мукофотининг лауреати **Ю. В. Бондарев,** ёзувчи **В. Э. Бээкман** шу ҳақда гапирдилар. Шоир **С. П. Шчипачев** ўзининг «Баланд осмон» достонидан парча ўқиб берди.

Пленум қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

СССР ижодий союзларининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган бирлашган пленуми ўз ишини тугатди. (ТАСС).

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

Чет мамлакатлар билан дўстлик Бутуниттифоқ жамиятларининг йигирма битта бўлимига республикада яна битта «СССР — Бангладеш» дўстлик жамиятининг Ўзбекистон бўлими ҳам қўшилди. Бу бўлим 30 ноябрда Тошкентда таъсис этилди. Меҳнаткашлар коллективлари ва жамоат ташкилотларининг жуда кўп вакиллари шу воқеага бағишланган тантанали маросимда қатнашиш учун Ҳамза номли ўзбек академик драма театри биносига тўпландилар.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Ҳ. С. Шукурова, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов ва бошқа нотиқлар барча совет кишилари сингари республика меҳнаткашлари ҳам миллий мустақиллик учун курашда мардлик ва матонат кўрсатган, комил ишонч билан янги ҳаёт қураётган ёш давлат халқларига хайрихоҳ эканлигини таъкидлаб ўтишди. Улар «СССР — Бангладеш» дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимининг тузилиши бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб айтдилар.

Йиғилишда Бангладеш Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Шамсур Раҳмон самимий кутиб олинди ва нутқ сўзлади.

Йиғилиш «СССР — Бангладеш» дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимини тузиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди ва жамият бўлимининг правлениесини сайлади. Халқ хўжалигининг илғор ходимлари, фан ва маданият арбоблари, турли ташкилотларнинг вакиллари правление составига кирди. Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг ректори, тарих фанлари доктори З. Р. Нуриддинов бўлим раиси қилиб сайланди.

Йиғилиш иштирокчилари Даккага, «Бангладеш — СССР» дўстлик жамияти номига табрик мактуби йўлладилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

«СССР — Бангладеш» дўстлик жамияти республика бўлими тузилиши муносабати билан Ўзбекистонга келган Бангладеш Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Шамсур Раҳмон 30 ноябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов ҳузурида бўлди.

Элчи шу куни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов ҳузурида ҳам бўлди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. М. МИРАЪЗАМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия ва совет органларида узоқ йиллар, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар мудирлиги хўжалик бошқармасининг бошлиғи Мирсолих Мираҳмедович **Мираъзамовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1972 йил, 30 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 30 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Бажарилиш проценти қўшимча топшириқ ҳисобга олинмай давлат планига нисбатан берилди)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
ҚАШҚАДАРЁ	—	145,38	—	109,10
СИРДАРЁ	—	139,90	—	125,05
АНДИЖОН	0,06	123,68	0,01	137,68
НАМАНГАН	—	120,98	—	170,14
ТОШКЕНТ	0,01	120,95	—	110,22
ФАРҒОНА	0,07	117,81	0,01	115,06
СУРХОНДАРЁ	0,15	111,35	0,15	90,49
БУХОРО	0,20	109,30	0,32	89,81
САМАРҚАНД	0,23	108,91	0,01	99,07
ҚҚАССР	0,23	98,12	0,04	80,70
Хоразм	0,37	97,79	0,59	95,16
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,12	117,31	0,10	112,49
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
ҚАШҚАДАРЁ	—	151,65		
СУРХОНДАРЁ	0,33	114,52		
БУХОРО	0,55	113,05		
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,29	130,26		

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 30 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар; иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

СИРДАРЁ	276,7	102,4
НАМАНГАН	126,3	100,1
Тошкент	202,4	93,1
Андижон	117,1	66,9
Хоразм	7,4	62,2
ҚҚАССР	25,1	54,2
Қашқадарё	48,0	36,0
Фарғона	43,1	31,6
Самарқанд	64,4	26,8
Сурхондарё	15,2	10,9
Бухоро	14,7	8,2
Республика бўйича:	940,4	56,1

МЕҲНАТ ҚОНУНЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ҚИЛИНСИН

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 30 ноябрда бўлиб ўтган мажлисида республика Қурилиш министрлиги ва Бинокорлик материаллари саноати министрлиги раҳбарларининг ишчи ва хизматчиларни ишга қабул қилиш ва бўшатишда меҳнат қонунларига риоя қилиш тўғрисидаги докладларини тинглади.

Муҳокама чоғида ушбу министрликларга бўйсинувчи корхоналарда ва ташкилотларда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш, уларнинг малакасини ошириш, ишчиларга серунум меҳнат қилиш учун зарур шарт-шароитларни яратиш борасида муайян иш қилинганлиги айтиб ўтилди. Қурилаётган чора ва тадбирлар ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришга кўмаклашмоқда.

Шу билан бирга мажлисда таъкидландики, ушбу министрликларнинг корхоналарида шу муҳим ишда камчиликлар бор. Айрим корхоналарда кадрларнинг қўнимсизлиги тугатилган эмас, белгиланганидан ошиқча ишлашга йўл қўйилмоқда. Меҳнат дафтарчалари ва бошқа ҳужжатларни расмийлаштириш, уларни сақлаш борасида белгиланган тартиб-қоидаларга риоя қилмаслик ҳоллари ҳам учрайди.

Олий Совет Президиуми республика Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати министрликлари зиммасига шу камчиликларга барҳам бериш учун зарур чораларни кўриш вазифасини юклади. Министрликларга, жумладан, корхоналар ва ташкилотларнинг кадрлар бўлими билан юридик хизматини малакали ходимлар билан мустаҳкамлаш, уларнинг меҳнат қонунлари ва давлат интизомига аниқ риоя қилиши учун курашдаги ролини ошириш, меҳнаткашлар коллективларида ҳуқуқ пропагандасини кенг қулоч ёйдириш вазифалари таклиф этилди. Ўзбекистон ССР прокуратурасига меҳнат қонунлари талаблари амалга оширилишини назорат қилиб боришни кучайтириш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўз мажлисида бошқа бир қанча масалаларни ҳам кўриб чиқди. (ЎзТАГ).